

Dünya harbi yakın! Fransız siyasî mahafili yakın istikbali böyle görüyor

*Harp çıkar çıkmaz Almanlar 13, Fransızlar 8,
Sovyetler 36 milyon asker çıkaracaklar!*

İlkbahara girer-
ken dünya siyasî
havası deh-
şetle kararıyor

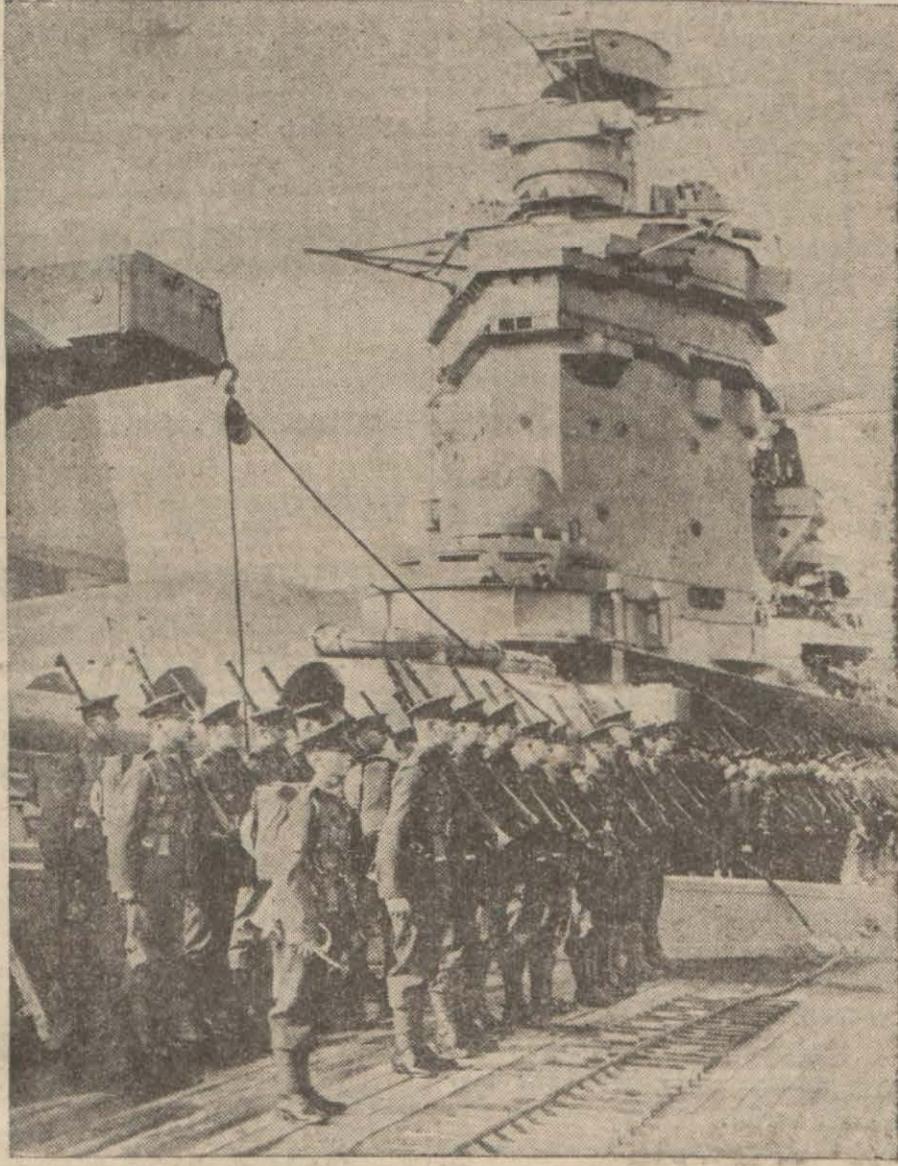
Milletlerin
harp hazırlık-
ları, askerleri

Rusya, Almanya,
Fransa, İngiltere, İtal-
yanın deniz, hava
kuvvetleri..

Paris, 10 [Hususi muhabirimiz
telefonla bildiriyor] — Siyasî ma-
hafil son günlerde siyasî hâdisele-
rin ehemmiyeti dolayısıyla bütün
dünyanın harp hazırlığı yaptığını
ve bir dünya harbinin patlak ver-
mesi tehlikesinin yakın olduğundan
bahsediyor.

Burada neşredilen bir istatistiğe
göre dünyanın beş büyük devletinin
harp hazırlığını gösteren istatistik
şudur:

— Devamı 2 inci sayfada —

İngilterede yeni muazzam harp gemileri inşa edilmektedir. Resmimiz
Rodney zırhlısının güvertesinde askerî sookiyat münasebetiyle yapılan
bir töreni göstermektedir

Asya Paktı İmzalanıyor..

Hariciye Vekilimiz Ha-
ziranda Bağdada
gidecek

Ankara, (Telefonla) — Tür-
kiye, İran, Irak ve Afganistan
arasındaki Asya paktının birkaç
aya kadar Tahrande imza edi-
leceği söyleniyor. Bu münase-
betle Hariciye Vekili Bay Tevfik
Rüşü Arasın Haziran bidaye-
tinde Bağdada ve oradan da
Irak Hariciye nazırı ile birlikte
Tahrana girmesi muhtemeldir.

Musolini Bugün Trablusa Hareket etti

İtalyan Başvekilli 15 Mart-
ta Trablus panayırını
açacak

Roma 10 (A. A.) — Musolini
bugün Libya'ya hareket edecektir.
Duçe, otomobile Gaeta'ya giderek
Cavor kru.azörüne binecek ve bu
ayın 15 i. d. Toprouk'a muvasalat
edecektir. Başvekil, 15 martta
trablus panayırının küşad resmini
yapacak ve bundan sonra otomo-
bille Mısır hududuna Trablusgarb'e
bağlayan yoldan geçecektir. Bu
yolun uzunluğu 1,900 kilometredir.

Fatihte biraşık bugün sevgi- lisini ve rakibini yaraladı!

(Yazısı 2 nci sayfada)

Viyanada patla- yan bombalar

22 kişi tevkif edildi,
ölenler ve yaralanan-
lar var

Viyana, 10 (Telgrafla) — Kral-
cılar, Ren meydanında bir içti-
ma yaptılar. Bir çok hatipler
öz söylediler. Nutuklar esnasın-
da maktül sabık Başvekilin va-
tanperverane hizmetlerinden si-
tayıla bahsedildi.

Fakat, nutukların tam hara-
retli bir anında, içtimanın en ka-
labalık bulunduğu yere müthiş
bombalar düşmeğe başladı. Tam
8 bomba atıldı ve müthiş bir
panik oldu. Ölenler ve yarala-
nanlar vardır. Bu bombaların
nasyonal sosyalistler tarafından
atıldığı anlaşılmış ve 22 kişi tev-
kif edilmiştir. Bunların üzerinde
daha birçok bombalar bulun-
muştur. Ayrıca Alman nazilerile
alakalarını gösteren evrakta el-
de edilmiştir. Burada müthiş bir
heyecan hüküm sürmektedir.

Üzüm Kongresi

Bugün Ankarada İktisat
vekilinin mühim bir nut-
ku ile açıldı.

Ankara, 10 (Te-
lefonla) — Üzüm
kongresi bugün
s a onda iktisat
vekilii Bay Celâl
Bayarın mühim
bir nutku ile açıl-
mıştır. Kongreye
bazı saygınlarla
üzüm tacirleri,
ticaret odası re-
is ve kâtipleri de
iştirak etmişlerdir.

Bugün Encümenler seçimi yapı-
lacak ve bu Encümenler 4 gün
çalıştıktan sonra 14 Martta son bir
toplantı yapılarak kongreye niha-
yet verilecektir. Kongraya üzüm
kurumu, tacir ve müstahsiller na-
mina raporlar verilmiştir.

Bu raporda bazı dileklerde
bulunulmaktadır. Kongrede alın-
cak kararlar üzüm ihracatımızın
inşafına tesir edebilecektir.

Filistinde Umumî ihtilâl

Geniş mikyasta bir ihti-
lâl çıkmasından her an
endişe edilmektedir..

Birçok şehirlerde suikastler

Kudüs 10 (Hususi Muhabiri-
mizden) — Arablarla Yahü-
diler arasındaki çarpışmalar ço-
ğalmış ve korkulu bir şekle gir-
miştir. İki gün evvel, Kudüs
şehri içinde iki Arap ile bir Ya-
hudi öldürüldü ve bir Arap ta
yaralandı. Arapların heyecanı
çok fazladır. Umumî ve kanlı bir
ihtilâlin başlamak üzere olduğu
söylenmektedir. Polis ve askere
ait zırhlı otomobiller Kudüs so-
kaklarında intizam ve asayiş te-
mine çalışmaktadırlar. Bir çok
cadde ve sokak başları tel ör-
gülerle kapatılmıştır. Yolcular
ve bütün arabalar durdurularak
arınmaktadırlar. Geceleri lâm -
ba yakmak ve ışık göstermek
yasak edilmiştir. Kışlalardaki
İngiliz askerleri her dakika sil-
âh başına hazır bir vaziyette
bulundurulmaktadırlar. İngiliz
tahkik komisyonunun İngilte-
reye hareketinden sonra ve şu-
bat ayından itibaren başlayan
karışıklıklar çok şiddetli ve feci
bir şekle almıştır. Yalnız Kudüs-
te değil, bütün Filistinde karı-
şıklıklar olmaktadır.

Hududumuzda Çeteler!

Suriyedeki çeteler
faaliyete geçtiler

Çeteler Türk köylerini taciz
etmeye başladılar

(Suriyedeki müfrit hareketleri takbih eden Mısırlılardan
bir iki tip: Sürenin örtüsünü işliyenler)

Teşkil edilen çetelerin sa- yısı 60ı buldu

Antakya, 10 [Hususi muhabiri-
mizden] — Sancakta ve Türk hudut-
larında çeteler çoğaldıkça çağılıyor.
Adetleri her halde şimdiye kadar altı-
mısa varmış olan bu çeteler Ermeni
taşnaklardan ve Araplardan mü-
rekkektir. Hattâ bunlara yeni çete-
ler teşkil edebilmeleri için yedek
silâhlar da verilmiştir.

Bu çeteler Türkiye hudutlarında
da faaliyete geçmişlerdir.
Milletler Cemiyetinin gönder-
diği müşabit heyetin hareketinden ve
Cenevredeki komite müzakereleri
hakkında gelen son haberlerden
sonra, tedhiş hareketi artık taham-
mül edilemez bir hale girmiştir.
Türkiye ve Suriye hududunda
dolaşan çetelerin ne maksat takip
ettikleri anlaşılmıyor. Bunların
huduttaki kaçakçılara ellerinden
gelen kolaylığı gösterdikleri ve hat-
tâ Türk köylerini taciz edecek bir
vaziyet bile takindıkları öğrenil-
miştir.

(Devamı 2 nci sayfada)

Bulgar Başvekilinin beyanatı

Bulgar hükûmeti intihabatı tam
bir zaferle kazandı

(Yazısı 2 inci sayfada)

(Hitler Büyük Erkanı Harbige Reis ile beraber bir Alman kıtasını
teftiş ediyor.)

Fransız - Alman dostlu- ğunun tek şartı..

Hitlere göre bu tek şart: "Fran-
sız-Sovyet misakının feshidir.."

Almanya'da Ren mintakasının
geçen sene işgali üzerine tezahürat
yapıldığını dün yazmıştık.
Bu sabah gelen Alman gazete-
lerinden bazıları bu yıldönümüne
tahsis ettikleri yazılarda, Fransız-
Alman dostluğunu mevzu bahis et-
mekte ve şöyle bir neticeye var-
maktadır: — Eger, Fransa, Almanya ile
dost olmak istiyorsa, Moskova ile
yaptığı misakı bozmadır.

DIŞ SİYASA

İspanyada beynelmilel kontrol başladı amma..

Londradaki ademi müdahale komitesine iştirak eden bütün devletlerin kararla, İspanyada harp eden her iki tarafa yardım edilmemesi için beynelmilel kontrol konulmuştur. Kontrolün bu ay içinde tatbikuna başlanacaktır. Maamafih ihtilâlciler, Madrid üzerine yeni ve kat'î bir hücum hazırlamaktadırlar. Madrid hükûmeti başvekili Largo Kabbellerro, cumhuriyetçilere hitaben neşrettiği bir beyanname, ihtilâlcilerin 20 martta yapacakları son taarruzlarını defetmek için bütün solcuların son gayretlerini sarfetmelerini istemektedir.

Fransız gazeteleri ihtilâlcilerle cumhuriyetçiler arasında vuku bulacak olan muharebelerin İspanya mukadderatını tayin edeceğini yazmaktadırlar. Leon Blumun (Populer) gazetes, kontrol konduktan sonra, Madrid hükûmetinin bir çok müşkülâtla karşılaşmak mecburiyetinde kalacağını ve eğer, bu defaki hücumlarla ihtilâlciler Madridi zaptetmeğe yine muvaffak olamazlarsa, cumhuriyetçilerin galip addedileceklerini yazmaktadır.

Maamafih, general Franko, Fransa hükûmetine gönderdiği şiddetli bir nota ile, Fransanın, Madrid hükûmetine yardım edenlere göz yumduğunu ve bu yardımları devam edecek olursa, bazı tedbirler almak mecburiyetinde kalacağını şiddetli bir lisanla bildirmiştir. Fransızlar bu notaya cevap bile vermemişlerdir. Bazı gazeteler, İspanya üzerine konulan kontrolün bir semere vermeyeceğini, çünkü, karadan, denizden kontrol yapılabilen ise de, havadan tayyarelerle yapılmakta devam eden yardımları kontrol edebilmenin imkânsız olduğu nu yazmaktadırlar.

İtalyanlarla Fransızlar arasında İspanya meselesinden dolayı yeni münakaşalar başlamıştır. İtalyanlar, Fransızları Madrid yardım etmekle ve müzaheret göstermekle itham etmektedirler.

Her halde, İspanya meselesi, son safhasına girmek üzeredir. Devletler soğuk kanlıklarını muhafaza edebilir ve ihtilâlciler Fransız topraklarına bir saldırı kalkışmazlarsa, kanlı badiyenin dal budak salmadın nihaye ereceği tahmin edilebilir.

Ahmet Rauf

Bu'gar Başvekilinin beyanati

Sofya 10 (Husufi muhabirimiz telefonla bildiriyor) — Bulgaristanda Belediye intihapları başlamıştır. Eski Zagra ile Plevne sancakları dahilinde yapılan ilk intihapların neticesi yüzde seksen hükûmetin lehine neticelenmiştir. Bütün Plevne sancağı dahilinde 357,559 intihapçı vardır. Bunlardan hükûmete rey verenler 291,143 kişidir. Partizanlar muvaffak olamamışlardır.

Bulgar Başvekili Köse İvanof, gazetelere intihaplar münasebetiyle verdiği beyanatında, beyaz bültenlerle hükûmete karşı boykot yaparak, bugünkü idare ile kendi aralarında bir nevi reyizm teşebbüsüne giren Partizanların münhezim olduklarını söylemiştir.

Başvekil, bu intihaplarda Bulgar milletinin gösterdiği itimat sayesinde Bulgar hükûmetinin yarınki kuvvetli Bulgaristan için çalışmalarına devam edeceğini ve kabinenin sulh ve sükûn içindeki gayretlerine, milletinin itimat göstermekte olduğunun bu suretle bir kere daha belli olduğunu, söylemiştir.

Poliste

Tramvay çarptı

Pang İtıda Halâşkar gazi caddesinde 148 numaralı evde oturan Mustafa'ya tramvay çarpmış ve adamcağız ağır surette yaralanmıştır.

Erkeği yaralayan kadın
Topkapıda oturan Yani polise müracaat ederek Marika tarafından muştı ile yüzünden yaralandığını söylemiştir. Tahkikat yapıyor.

Balatta oturan Mişon Kuledinde havrada musevi çocuklarına ruhsatsız ders verdiğinden yakalanmıştır.

Baldvin 22 mayısta Çekiliyor

Nevil Çemberlayn baş vekâlete geliyor

Londra, 10 (A.A.) — Reuter ajansının muhabirinden: Gayri resmî bir membadan bildirildiğine göre, Baldwin gelecek Mayısın 22 sinde başvekâletten çekilecek ve yerine Nevile Chamberlain geçecektir.

Ruzveltin icraatını bozan mahkeme

Vashington, 10 (A.A.) — M. Ruzvelt, radio ile neşrolunan bir nutkunda yüksek mahkemenin faaliyet ve icraatını tenkit etmiştir.

Reisicumhur, kongreden adî işlahat projesini hemen tedkike girişmesini istemiştir. Bu projeye göre federal hâkimler, yüksek mahkeme hâkimleri de dahil olduğu halde, 70 yaşında tam maaşla tekaüde sevkedileceklerdir.

Bükreş üniversite rektörüne yapılan suikast

Bükreş 10 (Husufi) — Üniversite rektörü doktor Brota'ya bir kaç gün evvel yapılan ve gazetelerde yazılan suikast etrafında hükûmet ehemmiyetle tahkikata devam etmektedir.

Şimdiye kadar yapılan tahkikata göre suikasti üç kişiden mürekkep iki grup yapmıştır.

Üç kişi suikasti yaparken diğer üç kişi tarassutta bulunmuşlardır. Birinci grup zabitanın elindedir. Üniversite talebesi Korpen'in elbiseleri üzerinde kan lekeleri bulunmuştur. Kan lekeleri tahlil edilmiş ve bu talebenin rektöre yapılan suikastla alakası olduğu anlaşılmıştır. Tahkikata devam edilmektedir.

Fatsada güzel Bir konser Verildi

Fatsa (Husufi) — Fatsada yeni açılan Halkevinin gubeleri seçimi şerefine bu akşam mükemmel bir konser verilmiştir. Memleketin Gençlerinin iştirakile yapılan bu toplantıda tasavvuru muhal bir coşkunlukla bu şerefli gece tesit edilmiştir. Uzaklardan görülemiyen ve fakat içine girilince anlaşılan kudretli bir gençlik burada Halkevinin açılması kendisini göstermiş ve her birinde bir hüner ve marifet olduğu meydana çıkmıştır. Atatürk'ün ektiği feyyaz tohumları burada sessizce neşvünema bulması istikbalin bir müjdesidir. Fatsalılar Atatürk rejiminin fedakâr yolcuları olduklarını bu geceki coşkunluklarla isbat etmiştir.

Cantürk

KÜÇÜK HABERLER

İçeride

* İptidai maddelerden kaldırılmaması düşünülen bütün vergi ve resimler ile hükûmet 20 milyon lira fedakârlik yapmaktadır.

* Gazi köprüsü inşaatı her gün bir parça daha ilerlemektedir. Almanyaya ısmarlanan dubalar da dört ay sonra şehrimize gelecektir.

* Eski telefon şirketi tasfiye heyeti dün toplanarak bir yıllık işleri tetkik etmiş ve heyet aynen ibka olunmuştur.

* Münhal valiliklerden birine birinci umum müfettişlik baş müşaviri Naci ve diğerine de Dahiliye Vekâleti seferberlik müdürü Hüsamettinin getirileceği söylenmektedir.

* Karabük fabrikasını inşa etmek üzere dün şehrimize altı İngiliz mühendisi gelmiş ve hemen Karabükte hareket etmişlerdir.

* Teknik ve öğretici filmlerin gümrük rüşumundan muaf tutulmasına dair olan kanun vilâyete tebliğ edilmiştir.

* Muhtelif sanayi grupları bir kaç güne kadar sanayi birliğinde ayrı ayrı toplanarak muamele vergisinin kaldırılması lehinde görüşeceklerdir.

* Belediye afiş işi için bir büro hazırlanmaktadır. Şehrin muhtelif yerlerine konacak afiş kuleleri için de tetkikler ilerlemektedir.

* Eski Halic şirketi hissedarları dün senelik toplantılarını yapmışlardır. İçtimada Şurayı Devletin vereceği kararı beklemek muvafık görülmüştür.

* Hukuk fakültesi dekanı Sıddık Sami sihl vaziyetinin müsait olmadığının bahisle dekanlıktan istifa etmiştir.

* Edirnekapi meydanının büyü-tülmesi için kalenin bir kısmı genişletilerek ikinci bir geçit yeri daha açılacaktır.

* Baro umumî heyeti Martın 20 sinde toplanacak yeni avukatlık kanunu işi de bu arada görüşülecektir.

Dışarıda

* Filistin müftüsü Cemal El Hüseyini kral ilan edilmesi için teşebbüslerde bulunmaktadır.

* Fransız umumî iş konfederasyonu 1 mayısın resmî bir bayram günü olarak ilânını hükûmetten istemiştir.

* Vistul nehrinde buzlar korku verici bir halde yükselmektedir.

* Eski İngiliz Kralının Fransada Tur şehrinde bir şatoya gelmesi beklenmektedir. Dük dö Vindor Madam Simpson'la bu şatoda evlenecektir.

* Almanyadaki yahudiler mütemadiyen hicret etmektedirler. 1935 de 24 bin yahudinin Almanya'yı terk ettiği ve bunlardan 9 bininin Filistine gittiği anlaşılmıştır.

* İngilizler Kıbrısda büyük bir hava üssü vücade gelmektedirler. 50 tayyarenin yerleşebileceği bir yeraltı garajı yapılacaktır.

Dünya harbi Yakın

(1 nci sayfadın devam)

Fransanın hali hazırda 680,000 askeri vardır. İhtiyat olarak da askerlikle alakadar 4 milyon insan hazırdir.

Br harp vukuunda Fransa 8 milyon asker çıkarabilecektir.

Almanyanın bugün silâh altında (800,000) askeri vardır. Bu adet yakında (1,300,000) e çıkacaktır. İhtiyat adedi 5 milyondur. Harp vukuunda 13 milyon asker çıkaracaktır.

Mecburi askeri mükellefiyeti bulunduran İngilterenin bugün silâh altında (220,000) askeri ve 650,000 ihtiyatı vardır. Eğer muazzam Britanya Kraliğinin 488 milyon nüfusu nezari dikkate alınırsa bir harp vukuunda çıkaracağı asker adedinin azameti kola ca anlaşılr.

Sovyet Rusyanın silâh altında 1,600,000 askeri vardır. Harp vukuunda derhal 36 milyon asker çıkaracaktır.

İtalyanın silâh altında (1,200,000) askeri vardır. Harp vukuunda 8 milyon asker çıkara bilecektir.

Deniz Kuvvetleri:
İngiltere (1,300,000) ton.
Fransa (709,000) ton.
İtalya (510,000) ton.
Almanya (255,000) ton.
Rusya'ya gelince bunun deniz kuvveti çok değildir.

Çarlık idaresinden Sovyetlere pek cüzi miktarda bir şeyi kalmıştır. En mühim kısmını Vrangell Fransızlara satmıştır.

Rivayetiye göre, Ruslar dünyanın en büyük harp gemilerini yapmak için tertib almışlardır. Şimdilik ayda bir tahtelbahar yapılmaktadır.

Hava kuvvetleri:

Fransa: 350 avcı 400 keşif, 240 bombardıman ve 240 deniz tayyaresi. Almanya: 120 avcı, 360 keşif, 720 bombardıman 120 deniz tayyaresi.

İtalyanın 2,000 tayyaresi vardır. İngilterenin geçen sene 1200 askeri tayyaresi vardı. Bu sene bu adedin en aşağı 2000 olduğu muhakkaktır.

Rusyanın 1000 avcı, 1400 keşif, 600 bombardıman, 300 deniz tayyaresi vardır.

Hırsızlık

Bandırma tüccarlarından Emi'nin, komisyoncu Selâmi namına gönderdiği bir teneke kavurmayı Saadet vapurunda işçi Mustafa ile Lütfü çalarak kaçarlarken yakalanmışlardır.

Bağdad'daki İngiliz askeri heyetinin reisi Vaton Irak ordusu askeri müşavirliğine tayin edilmiştir.

Habeşistanda bir suikaste yaralan Mareşal Garzyaniye en yüksek askeri nişan olan Savva nişanının lüyük haç rütbesi verilmiştir.

Sabah ve akşam başmuharrirleri ne yazıyorlar?

Cumhuriyet

Topyekûn harp tehlikesi

Bu sabahki "Cumhuriyet", te Abidin Daver bütün dünyanı muazzam bir silâh fabrikası halini aldığı şualarda, umumî vaziyeti gözden geçiriyor: Norveç gibi bir memleketin bile yediden yetmiş kadar tepeden turnağa silâhlı olduğu bir devirdir. General Ludendorf "top yekûn harbe gidiyoruz", demişti, gerçi Ludendorf'un yazdığı kitapta anlatmak istediği top yekûn harp, o zamana göre yazılmış olmakla beraber, ifadesi itibarile bugüne uyar.

Medenîyet tarihinde milletlerin hiç bir zaman bu derece silâhlı olmadığı görülmemiştir. Büyük harbe tekaddüm eden senelerdeki silâhlanma hazırlıkları, bu güne nazaran çocuk oyuncu gibi kalıyor. Topyekûn harp tehlikesi bir çığ gibi yuvarlandıkça büyüyor ve bu tehlikeyi durduracak sağlam bir mania da görülmemektedir. Hemen Aallah milletlere akıl selim ihsan etsin!

Açık Söz

Yeni bütçe etrafında

"Açık Söz", de Şakir Hazım Ergökmen yeni bütçe hakkındaki düşüncelerini yazıyor: Bu yılın bütçesinde hava müstesarlığı, vilâyetler idaresi, matbuat umum müdürlüğü bütçeleri artırılmamıştır. Bu idarelerin yapıları iş bakımın-

dan bütçedeki 17 milyonluk artıştan istifade etmeleri lazımdır.

Havada kuvvetli bir Türkiye, Milli Müdâfaası yüzde bir artmış bir Türkiye, köylüsü gelmiş bir Türkiye, hulaşa her sahada olgun ve ileri bir Türkiye ne kadar özledimiz birşeydir.

Propagandaya en yüksek hız vermek kat'î bir ihtiyacımdır.

Tan

Yavrularımızın mektep kitapları

"TAN", gazetesinde Ahmet Emin Yalman bu sabahki yazısında, çocuk babalarının büyük derlerinden biri olan mektep kitaplarından bahsediyor: Bu kitaplar her sene değişen, her sene yenisi yazılan kitaplardır.

Bu şekilde hazırlanan kitaplar Türk yavrusunu hayata hazırlamak görüşü ve mukyese kabiliyetini inkişaf ettirmek, kendisini hayat kavgasında ameli surette teçhiz etmek yolunda hiçbir kıymeti haiz değildir.

Eunulla beraber Türk mekteplerinde okutulan son kitapların teknik seviyesi iyileşmiştir. Atınada teşhir ettiğimiz mektep kitapları en iyi kitaplar olarak beğenilmiştir. Fakat bundan sonra mektep kitabı her türlü taklitlekten uzak kalacak, eski tarzı bırakacak, sırf çocuğun tecessüs, alâka ve zevkini tatmin bakımından yazılacaktır.

Kurun

Arapça konuşan Türkler

"KURUN", da Asım Us cenup vilâyetlerimizde saltanat yıllarının

ihmalî yüzünden Arapça konuşmağa alışmış Türk kitlelerinden bahsediyor: Fakat ana dillerini kayıp etmiş olmakla beraber, bu kitle Türklüğünü olduğu gibi muhafaza etmiştir.

Eski devrln kötü bir mirası olarak bugüne kadar yabancı muamelesi gören bu kardeşlerin üzerindeki sunî yabancılık damgası silinmelidir. Bunların yalnız kalpleri ile değil, dilleri ile de Türk oldukları anlaşılmalıdır.

Son Posta:

İhracat işlerimizde normal şartlara avdet lüzumu

"Son Posta", da Muhittin Birgen ihracat işlerinde normal şartlara dönebilmek için bütün dünyayı meşgul eden bu mühim meseleye temas ediyor: Türkiye'de ihracat henüz normal şartlara geçmiş vaziyette değildir. Klevring işlemeyince tacirlerim skerviyat yapamıyorlar. Yapamayınca stoklar duruyor. Durunca da lüzumundan çok fazla yükselmış olan fiatlar düşüyor. Meselâ bir zamanlar 70 kuruşa kadar çıkmış olan yapağı bugün 58 kuruştur. Onun içindir ki artık normal şartlara doğru gitmeğe çalışmamızın zamanı gelmiştir.

Akşam:

Baş makalesi yoktur.

Bugün öğleye doğru

Zeyrek yoknşunda bir adam karısını ve karısının dostunu bıçakla vurdu

Kadın ve dostu ağır yaralıdır, katil yakalandı

Bugün öğle üzeri, Fatihte Zeyrek yoknşunda bir adam karısını ve ağışını bıçakla vurdu.

Vaktin dar olmasına rağmen yaptığımız tahkikatla şunları öğrendik:

Mustafa isminde bir zat, bugün saat on ikiye doğru, evine gelmiştir. Karısı kendisinin o saatte geleceğini hiç beklememektedir, bu kanaat ve emniyetle de ötedenberi münasebette bulunduğu dostunu eve çağırmıştır.

Zaten ötedenberi karısının vaziyetinden şüphelenen Mustafa, kapıyı yavaşça açıp içeriye girdikten sonra yukarı kata çıkmış ve karısı ile ağışını kucak kucaca bulmuştur.

Bu vaziyet karşısında gözleri dönen Mustafa, küfürler savurarak karısına hücum etmiş ve bıçakını çekerek, kadını bir kaç yerinden vurmuştur.

Macaristanda 100 zabıt tevki edildi

uBdaşte, 10 (Husufi Muhabirimizden telefonla) — Macaristanda hükûmetçilerle sağcılar arasında büyük münakaşalar olmaktadır. Küçük rütbeli yüz zabiti hükûmet tevki ettirmiştir. Ordu arasında ikilik vardır. Komünistler de başka bir cepheden faaliyete geçmişlerdir.

General Plastras Beyrut'ta öldü

Atina, 10 (Husufi muhabirimizden telsizle) — Yunanistanın ihtilâli Generallerinden Plastras tedavi edilmek üzere gittiği (Beyrut) ta ölmüştür.

Piyasadaki kalp gümüş paralar

Kalp paralar hakkında bugün darphaneden aldığımız malûmat

Yeni basılan gümüş elli ve yüz kuruşlukların kalplarının son günlerde piyasada ehemiyetli miktarda artışının görüldüğünü haber vermiştik.

İzmir ve Balıkesir ve civarındaki bazı şehirlerde de kalp paralar rast gelindiği bildirilmektedir.

Tevkif edilecek kalpazanlar hakkında Türk Ceza Kanunun 316 ncı maddesi tatbik edilecektir.

Bir muharririmiz bu sabah Darphaneye giderek bu hususta etraflı malûmat toplamış, kalp ile sahil gümüş paraların arasındaki müneyyiz farkları tesbit etmiştir:

— Kalp paralarla sahici paralar arasındaki en mühim fark, bilhass şudur: Hakiki gümüş paraların kenarlarında dikkat edildiği takdirde (T. C.) rûmuzu vardır. Ve bu ru-

Bu vaziyet karşısında eve gelen erkek selâmeti firarda bulmuşsa da, Mustafa peşini bırakmamış ve kaçmakta olan adamı kovalamağa başlamıştır.

Takip edildiğini anlayan adamın: "Beni vurmağa geliyor. Yakalayın!", diye feryat ederek arkadaş koğan Mustafayı göstermesi üzerine, orada bulunan bir elmacı, cinayete mâni olmak için Mustafaya bir çelme takmış ve yere düşürmüştür.

Buna rağmen Mustafa derhal yerden kalkmış ve tekrar koşmağa başlamıştır.

Zeyrek yokusunun başında adamı yakalamış ve kanlı bıçağını bu sefer de adamın arkasından saplamıştır.

Mustafa derhal yakalanmış ve karakola götürülmüştür. Yaralıları hastahaneye nakledilmişlerdir.

Şu dakikada polis cinayetin sebeblerini tahkik etmekle meşguldür.

muz gümüş 50 ve 100 kuruşlğun kenarlarındaki tırtıkların arasında 4 tane dir. Halbuki taklit paralarda bu yoktur... ve yapılamamaktadır.

2 — Bazı taklit paralar üzerinde bulunan Atatürk resmi, sağ tarafta bakılmaktadır. Sahihlerde ise bu cihet daimi soldur.

3 — Taklit paraların, renklerinde göze çarpan bir durgunluk vardır. Hakiki gümüş paralarda renk daimi parlaktır.

4 — Vezin itibarile taklitler daha hafiftir. Fakat bu, hemen hemen farkedilmiyecek kadar azdır.

5 — Taklit paralar, yere vuruldukları zaman zemin, tahta da olsa, donuk bir ses çıkarmaktadır. Hakiki gümüş paraların yere uruldukları zamanı çıkardığı ses tannandır.

Hududumuzda çeteler

(1 nci sayfadın devam)

Irakta ve Kah'rede nefret

Bağdat, 10 [Husufi muhabirimizden] — Suriyedeki vatandaşların Türkler ve Milletler konseyi kararı a'eyhine vaki müfrit hareketleri burada nefret uyandırmaktadır. Kahireden gelen haberler Mısırdaki Suriye hareketinin tasvip edilmediğini ve Türklük aleyhindeki hareketlerin nefret uyandırdığını teyit etmektedir.

Alevî düşmanı Hasan Cebbare

Halep 9 [Husufi] — İskenderun maliye müdürü Hasan Cebbare'nin İstanbuldan geçerken, Türk gazetelerine verdiği beyanat burada hayret ve nefretle karşılanmıştır. Hataydaki Alevilerin büyük bir düşmanı olan Hasan Cebbare Milletler Cemiyetinde hiç kimseyi temsil edemeyeceği için, vaziyet telgraf-la Milletler Cemiyetine bildirilmiştir.

Musolininin oğlu tayyare ile atlantığı geçecek

Roma, 10 (A.A.) — Duçenin oğlu Brono Mossolini tayyare ile merhasiz atlantik denizini geçmek için faaliyetle hazırlanmaktadır.

Mareşal Balbo'nun iki atlantik hava seferine iştirak etmiş olan binbaş Attilio Biseo, kendisine refakat edecektir.

Günün meselesi :

Halka trahom hastalığı aşı- yanlar mı var?

Sıhhat direktörü izahat veriyor

**Siirtten gelen sekiz on kişi trahomlu bulundu
ve hemen hastahaneye kaldırıldılar**

Vefa, Haydar ve civarı mahal-
lelerinde yerleşen Siirtli muha-
cirlerin bazıları vasıtasıyla yerli
komşulardan bir kaçına «Tra-
hom» hastalığının geçmek teh-
likesinin görüldüğü iddia edil-
miştir.

Bu ihbarla ehemmiyetle alâ-
kadar olan ve esasen müteyak-
kız bulunan Sıhhiye müdürlü-
ğü derhal keyfiyeti Fatih taba-
betine bildirerek hâdisenin tah-
kikile âcil tedbirlerin alınması-
nı emretmiştir.

Bunun üzerine yapılan bir
taramada 10 kişi kadar trahom-
lu bulunmuş ve hemen kendi-
leri tecrit olunarak tedavilerine
başlanmış ve lazım gelen sıh-
hî tedbirler ittihaz edilmiştir.

Dün kendisile görüşen bir
muharririmize sıhhiye müdürü

Ali Rıza şu izahatı vermiştir:
«— Vilâyeti şarkiyeden gelen
eşhastan bilhassa Siirtlilerden
sekiz on kişi Trahomlu bulun-
muştur. Bunlar derhal tedavi
için hastahanelere yatırılmış-
lardır. Trahom şehir içinde ya-
yılmış bir vaziyette değildir.»

Bizim yaptığımız tahkikata
göre filhakika Fatihin bazı ar-
ka mahalleleriyle Vefa, Haydar
ve civarı hemen kâmilan Siit-
lilerle meskündür. Ve bunların
miktarı iki bin kişi kadardır.

Küçük yaştanberi burada o-
turan mahalle halkından bazı-
ları buna işaret etmişler ve ez-
cümle kendisinde trahom teh-
likesi sezen Cemil isminde bir
kitapçı demiştir ki:

«— Siirt şehrinin trahom mü-
cadele mntakası dahilinde bu-

lunması ve mahalleimize fazla
Siirtlinin gelmemesi, sirayet teh-
likesi ihtimalini düşünen bir kı-
sım yerli komşularımızı bura-
dan ayırmıştır. Arsalarımızın
kıymeti de azalmıştır.

Mahallede benimle beraber
eski Milâs hâkimi olan bir zat
ve diğer küçük bir kız çocuğu
eskiden sapsağlam olan gözle-
rimizi tedavi ettirmekteyiz.

Siirtli komşularımızın ekse-
risi kabızmalık, seyyar esnaf-
lık, kese kâğıdı imalile hayat-
larını kazanmaktadırlar. Halk-
la daimî temasta bulunan, bu iş-
syesinde içlerinde hasta olan-
lardan mikrobun elden ele geç-
mek tehlikesi vardır. Bunun için
bu hastalığı da sıkı bir müca-
deleye tâbi tutmak çok faideli-
dir.»

KUTUPHANELER

İstanbuldaki bütün kütüp- haneler birleştiriliyor

Ankarada da büyük bir millî kütüphane tesis ediliyor

M AARİF Vekâleti, Ankarada büyük bir millî kütüphane tesisine karar
vermiştir. Bu iş için mühim bir tahsisat ayrılacaktır. Ankarada, Cum-
huriyet merkezinin şerefine mütenasip bir bina inşa ettirilecek bu büyük kö-
tüşhanede bir milyon cilt kitap bulunacaktır. Bu millî kütüphaneye, İstan-
buldaki kütüphanelerin tarihî ve kıymetli eserleri de konacaktır.

Memleketin diğer taraflarında bulunan ve tek nüsha olarak muhafaza
edilen bazı kitaplar, el yazması eserler vesair kıymetli kitaplar Ankaraya
nakledilecektir.

İstanbuldaki kütüphaneler de, bugünkü dağınık vaziyetinden kurtu-
lacak, ve bir araya toplanacaktır. Üniversite kütüphanesinden de, tarihî
kıymetli haiz olan eserler, Ankaraya nakledilecek, burada yalnız tetkikat
için lazım olan kitaplar bırakılacaktır.

İstanbulda, uzak semtlerde semt kütüphaneleri açılacak, bu semt kü-
tüphanelerinde yalnız, daima lazım olan eserler bulundurulacak, buralardan
gençlik ve talebeler istifade edeceklerdir. Diğer bütün İstanbul kütüphan-
eleri birleştirilecektir.

Ankaradaki kütüphane için yapılacak binanın, kıymetli bir sanat e-
sri olması arzu edildiğinden, binanın plânı için bir müsabaka açılacaktır.

Maarif Vekâleti, yeni tesnis edilecek bu millî kütüphane için tetkikler
yapmaktadır.

Hüseyin Cahit Aleyhindeki Dava

“Akşamcı,, imzasile
çıkan yazıyı kim yazdı?

Muharrir Hüseyin Cahit tara-
fından Vali Muhiddin Üstündağ
aleyhine açılan davaya dün İzmît
ceza mahkemesinde devam edil-
miştir. Vali de Hüseyin Cahit
aleyhine mukabil dava açmıştır.

Hüseyin Cahit valinin açtığı mu-
kabil davanın matbuat kanununa
nazaran kendisine taalluk edemi-
yeceğini söylemiştir.

Valinin vekili de “Akşam,, gaze-
tesinde “Birken para,, serlavhasile
yazılan fıkırdaki müvekkiline haka-
ret edildiğini iddia etmiştir.

Hüseyin Cahit bu iddiaya ce-
vap vermiş, bir muharririn imzası-
nı taşımayan yazılarından dolayı
kanunun kendisine hiç bir mes’u-
liyet tahmil edemeyeceğini söyle-
miştir:

— Benim adım Hüseyin Cahit
Yalçınır, adım “akşamcı,, değildir.
Muharririm, muharrir sıfatile an-
cak imzamı taşıyan yazılardan
mes’ul olabilirim.

Reis müddeiumminin mütelea-
sını sormuştur.

Müddeiummî:
— Sorunuz, makaleyi kendisi mi
yazmıştır?

Hüseyin Cahit Yalçın şu cevabı
vermiştir:

— Müddeiummî bana bu suali
soramaz. O yalnız esrarı askeriye-
ye ait veya dahili ve harici emni-
yeti ihlâl eder mahiyette yazılan
yazıların muharrirlerine sorabilir.
Onun için bu suale ne evet, ne
hayır diye bir cevap veririm.

Muhakeme, gazetesinin tahrir mü-
dürü Enis Tahsinden makaleyi ki-
min yazdığını sormaya karar ver-
miştir.

Muhakeme 16 Mart salı gününe
brakılmıştır.

Yeni kâğıt paralar

Yeni paralarımızın 938 yılı için-
de tedavüle çıkarılması bir İngiliz
firmasına ihale edilmiştir.

Kültür İhtiyaçlarımız

Üç gündür İstanbulda bulunan
Kültür Bakanı Bay Saffet Arıkan
bugünden itibaren tetkik ve tet-
tishlerine başlayacaktır.

Maarife ait bir çok meseleler hak-
kında fikirlerini soran bir muharrir-
imize, dün, Bey saffet Arıkan, şu
beyanatta bulunmuştur:

— Üniversiteye ait olmak üzere
yapılacak binalar için, hastahanele-
re yapılacak 450 yataklık ilâveler
de dahil olmak üzere, daha geçen
sene, icabeden tahsisat, verilmiştir.
Yapılacak binaların plân ve keşif-
leri bitmek üzeredir.

Üniversite talebesi için yurt me-
selesi filhakika düşünülmüye de-
ğer bir mahiyet almıştır.

Liselerin 12 seneye iblağı haberi
doğru değildir.

Orta mektepler için tek kıyafet sis-
temi üzerinde çalışılacaktır.

Tiyatro mektebinde mevcut tale-
benin gösterdiği kabiliyet hakkın-
da geçenlerde mektebi ziyaret e-
den Başbakanımızın çok değerli
beyanatına ilâve edecek bir sözüm
yoktur.

Orta mektep ihtiyacını karşılamak
için en sıkışık yerlerden başlamak
üzere en az beş senelik bir program
göz önüne alıyoruz.

Öğretmen ihtiyacımız, bilindiği
üzere, en ziyade orta mekteplerde-
dir. Bu sene, 170 kadar öğretmen
Gazi Terbiye Enstitüsünde ders
görmektedirler. Bunlar Enstitüden
çıkacak ve muvaffak olanlar, orta
tedrisat öğretmenliği kadrosuna
alınacaklardır.

Lise öğretmenlerine gelince, bu
sene Avrupadan 32, yüksek Muallim
Mektebinden de 37 genç arkadaş-
ımızın kadroya girebileceğini umu-
yoruz.

Erzurumun kurtuluş günü

Erzurumun kurtuluşunun 19ncu
yılı müasebetile şehirde bulunan
Erzurum lisesi mezunları cemiyeti
yarınki Çarşamba günü İstanbul
erkek lisesinde bir toplantı yap-
acaklardır.

Toplantıda Erzurumun kurtuluşu
hakkında nutuklar söylenecek
millî oyunlar oynamak, türküler
söylenecektir.

Halk filozofu diyor ki:

Dikkat! Tek mideli adam! Üç mideli insan asrındayız!

Bugün en şaşaal adamın bile,
kazın ayağı öyle olmadı, ka-
fasına dang demiştir.

İnsanlarda, hayaatta, dünya-
da büyük bir değişiklik var!
Biz insanlar için en mühim o-
lanı ise insanın değişmesidir.

İnsanlar değişir mi yahu? İn-
san dediğin meret şu dünyada
daima ve daima iki ucu delik
bir kör boğazdan ibaret olup ka-
lacaktır!.. Evet babalık, evet,
orasını iyi bildin; ama senin de-
diğin (tabiatte insan) dir. Doğ-
rudur, o zavallı mahlûk ezelden
ebede kadar öyle kalacak.

Gel gelelim, bizim dediğimiz
(tabiatte insan) değil, (cemiyet-
te insan) dir. Cemiyette, yani
cemiyet hayatı içinde yaşayan
insan değişti!

Bugün hâlâ o donsuz Avus-
tralya vahşilerinden başka hiç
bir insan cemiyeti, hiç bir mem-
leket kalmamıştır ki tek mideli
bildiğimiz insanı üç mideli ol-
mamış olsun!

— Nasıl üç mide? Bu da ne
lâf?... İnce meselelerden dem
vuruyorsun, filosof baba!..
diyeceksin. İnce mesele de-
ğil, hayat meselelerini konu-
yoruz, arkadaş. Dinle bakalım:
Eski insan yalnız şu bildiği-
miz tek midesi için yaşardı. O-
nu doyurdu mu, tamam!

Bugünkü insanın ise üç aç-
lığı, üç iştihası, üç gıdası var

Bildiğimiz meret körsür kursak
açlığı, iştihaları ve gıdası - zü-
riyet açlığı, iştihaları ve gıdası
-kafa açlığı - iştihaları ve gıdası!

Meselâ yalnız karnını doyu-
rup kafasını doyurmayan adam,
açtır! Bugünkü cemiyette hiç
bir işe yaramaz, yarım bir adam-
dır.

Bugünün tam adamı bu üç
midesile yiyen, bu üç midesile
beslenen adamdır, dikkat, tek
mideli adam!

Halk filozofu

Çocukların terbiyesi Sinemalarda da birer çocuk seansı yapılacak

Ş EHR tiyatrosunun, çocuk tiyatrosu kısmı çok rağbet bulmaktadır.
Haftanın muhtelif günleri, tiyatroya, sıra ile bütün ilk mektep talebe-
leri götürülmektedir. Burada, çocuklarımıza, şimdiye kadar bir çok terbi-
yevî piyesler gösterilmiş, çocukların ruhi bünyeleri üzerinde çok iyi tesir-
ler yapılmıştır.

Şehrimizdeki sinemaların da, haftanın muayyen günleri çocuklara mah-
sus terbiyevî filmler göstererek birer çocuk seansı tertip etmeleri için
tetkikler ve teşebbüsler başlamıştır. Sinema ile, çocuğun ruhu üzerinde da-
ha çok müessir olunabileceği anlaşılmaktadır. Çünkü çocuklar, sinemaya
karşı daha çok alâka ve teessüs göstermektedirler.

Şimdi, çocukların, büyüklerin görebilecekleri filmleri seyretmeleri ya-
sak olmasına rağmen, hemen bütün sinemalara mektep çocukları serbest
girebilmektedirler. Hattâ, bir çok sinemalar, filmin mahiyeti ne olur-
sa olsun mektep talebelerini sinemalara getirmek için tenzilâtı talebe se-
ansları yapmaktadırlar.

Terbiyevî filmler gösterilmeğe başladıktan sonra, 18 yaşından aşağı
olan çocukların, diğer filmleri görmemeleri için, daha sıkı bir kontrol yap-
mak imkânı hasıl olacaktır.

Bugün, Maarif muhitinde alâkadar kimseler, sinemalarda gösterilen
aşk ve alâka filmlerinin çocuk ruhiyatı üzerinde çok fena tesirler yaptığını
ileri sürmektedirler.

Hükümet te, sinemalar hakkında bir kanun hazırlamaktadır. Bu ka-
nunla, gösterilecek filmler hakkında bir çok kayıtlar konmaktadır.

“Ben böyle Bir şey Söylemedim,,

**Eski Haliç şirketinin
işletmeyi tekrar ele al-
mak istediği doğru değil**

Eski Haliç şirketinin Haliç va-
purlarını yeniden işletmek için te-
şebbüsata girişeceği haberi tezkîp
edilmektedir. Şirketin avukatı Bay
Nazlıyan diyor ki:

«— Şirketin vapurları işletmek
için teşebbüsata girişmesi haberi
yalan olduğu gibi bu hususta bir
sabah gazetesinde çıkan beyanatım
da asılsızdır. Ben böyle bir şey
söylemedim.,»

Konturatlar Yoklanacak!

**Kâtip âdile tasdik et-
tirmeyenlerden de ceza
alınacak**

Belediye mürakip ve memurları
bu haftadan itibaren şehrimizde
umumî bir konturat muayenesine
çıkacaklardır.

Yoklamada hiç konturatu gö-
rülmeyen kiracıları kira bed-
elinin yüzde dörtbuçluğu nisbetinde
ve konturatu olup ta kâtip âdilden
tasdik edilmiş bulunmayanlardan
yüzde bir buçuk nisbetinde para
cezası alınacaktır.

Ibni Sinanın Öldüğü gün

**Büyük bir ihtifal
yapmak için hazırlığa
başlandı.**

Büyük Türk âlimi, İbni Sinanın
ölümünün dokuz yüzüncü yıl dö-
nümüne tesadüf eden Haziranın
20 inci günü büyük bir ihtifal
yapılacaktır.

Bu müasebetle tarih kurumun-
un himayesi ve Sivas mebusu
Şemseddinin başkanlığı altında bir
komite teşekkül ederek hazırlıklara
başlamıştır.

İhtifal üniversite konferans sa-
lonlarında yapılacak ve İbni Sina-
nın ilmi varlığı hakkında bir eser
neşredilecektir.

Garp ve Şark âleminin hürmet-
le takdir ettiği bu büyük âlimin
(Kanun) unun tercümesi de bastırı-
lacak, diğer eserleri de teşhir olu-
nacaktır.

İnhisar memurları Hakkında yeni Proje

İnhisarlar memur ve müstah-
demlerine ait hazırlanan barem
kanunile yeni teşkilât kanunu
projesi tetkik edilmek üzere An-
karaya gönderilmiştir.

Projede memurlar 19 dereceye
ayrılmışlardır. Cetvelde en yukarı
maaş 700 en aşağı 33 fradır.

Kanun 937 Haziranından itiba-
ren tatbik edilecek ve memurlar
iki sene bir muntazamen zam
göreceklardır.

Finlandiya ve İsveç gi- den güreşçilerimiz

Güreşçilerimiz Finlandiya ve
İsveçde yaptıkları yetmiş dört gü-
reşten kırk ikisini kazanmışlardır.

Edebî roman: 7

Sen de seveceksin!

Etem İzzet Benice

komisere haber vermiş, yakaladı-
lar. Duruşma burada yapıldığı için
benim yanıma verdiler, buraya gön-
derdiler. Zavallı kadına içim acıdı.
Okmeydanından gelirken adımı a-
tamıyordu. Mezarlığın içine daldı-
ğımız vakit çocuğunu bıraktığı yer-
den geçemedi. Ağladı, ağladı, bay-
gınlıklar geçirdi!

— Sormadım, görüntüsünden an-
laşıyor. Ya piçtir, yahut ta aklık
kadının canına yetmiş!

— Başka ne olacak dese ne?..

— E, sen nasılsın?..

— Polis nasıl olursa öyle...

— Ve.. karşılıklı gülistütiler:

— Desene tihalli, hep bir halli...

O sırada, komiserin odası boşa-
lıyordu. Tahsin:

— Dur şu kadını bırakayım da,
imzasını alıp gideyim. Geç oldu.

— Sonra görüşürüz..

— Görüşürüz Hüseyincim!..

Komiserle başbaşa

Geçkin yaşlı, ak bıyıklı, ak saçlı,
ak sakallı, Sultan Hamit idaresinden
Meşrutiyet devrimine atladığı belli
bir komiser. Ağır ağır konuşuyor,
kelimeler ağızından tane tane çı-
yor. Gen kadını karşısına oturttu,
sordu:

— Sen çocuğunu mezarlığa bırak-
mışsın..

Soluk benizli, bir deri bir kemik
kadın çarşafının içinde biraz büzü-
ldü, biraz daha ufaldı:

— ..

Komiserin bu sorusu karşılıksız
kaldı, bir daha sordu:

— Söylese ne, bu çocuğun annesi
sen misin?..

— ..

Genç kadının solgun, sapsarı yü-

zü, birden mosmor oldu.

— Evet..

Yahut ta:

— Hayır..

Diyeceği yerde birden hıçkırık-
tan boğulacaktı gibi hüüngür hüün-
gür ağlamaya başladı. Bütün göğsü
sarsılarak, gözlerineden yaş pınar-
dan gibi boğalarak, sesi iniltiyle
katılaşarak ağıyordu. Komiser:

— Ağlama kızım..

Ağlanacak bir şey yok..

Sorguna karşılık ver!

Diyor, sorgusunu tazeliyordu:

— Bu çocuğu sen mi bıraktın?..

Hiçkırık hiçkırık ağıyan kadın, i-

niltiller arasında:

— Ben bıraktım..

Diye mırıldandı ve.. bu mırıld-
nışı gene sel gibi göz yaşları
gütti. Ve.. sarsıntıdan tutamadığı
başı da kucaklarına düştü, öyle.. i-

ki bükümü; sızı, dert, acığın kıvrıp
kıvrıp ta topağ haline soktuğu bir
ıstırap yumağı gibi ağlamaya başla-
dı. Komiser yerinden kalktı, kadını
sardı:

— Ne oluyorsun, ne ağlıyorsun?..

Ve.. çıkıştı;

— Ağlamakla göz mü boyyıyacak-
sın?..

Bir saniye durdu, gene söylendi:
— Bütün bu işler ağlamakla o-
lup bitse, her gün karakola ge-
lenleri salıvermeliyiz.

Ve.. daha sertti:

— Ne iyi, hırsız da ağlasın, katil
de ağlasın, biz de kapıları kapıyalım,
karakola paydos diyelim.

Bütün bu sözler genç kadının i-

niltli hıçkırıklarını azaltmadı, ço-
ğalttı:

— Haydi kes. Söylediklerini ya-
zacağız.

Ve.. seslendi:

— Kasım.. oğlum Kasım.. Sabah-
leyin muhtara bir çocuk göndermiş-
tim. Bebeği buraya getirsin.

Ve.. kadına döndü:

— Söyle bakayım.. nedir bu ço-
cuk?.. Senin mi, ne diye bıraktık?

Kadın:

— Benim. Benim çocuğum..

Diye iniltiiler arasında bu cümle-
yi ağızından güçlükle çıkardı ve bir-
den sesi, ağıyıştı, iniltisi kesildi, o -
turduğu sandalyeden yere yuvarlan-

dı. Komiser telaşlandı, eli ak sa-
kına gitti yapıştı, kalın kaşları sark-
tı, gözleri çukurlarından fırladı:

— Ne oldun be kadın. Akşam vak-
ti bir de sen mi çıktın başımızal.

Dedi. Kadının başı ucuna gitti ve
seslendi:

— Hayri, Mehmet... Kim var dı -
şarıda?..

Dışarıdan, bir kaç polis birden
girdiler içeriye:

— Ne oldu?..

— Öldü mü?..

— Bayıldı mı?..

— Soluğu var mı?..

Bir tanesi de:

— Vay canna. Bu zaten ölmüş.
Baksana sapsarı, mosmor bir renk.
Yüzünde deriden başka et kalma-
mış. Ayakta ölümünü arıyormuş!..

Diyordu.

Hepsi birden kadının başına üşüş-
tüler:

— Kalbi çalışıyor!..

Komiser sordu:

— Demek ölmemiş.

Hüseyin sini bir gülüşle:

— Kalbi çalıştığına göre ölme-
miş!..

(Devamı var)

Birimizin derdi Hepimizin derdi Maarif Vekâletinin nazarı dikkatine

Ulus gazetesinde bir havadis
okuduk. Maarif Vekâleti, ecne-
bî ve akalliyet mekteplerindeki
türkçe ve kültür dersleri mual-
limlerinin vaziyetlerini tetkik
ediyormuş. Bunların maaşları
arttırılacak, bu mekteplerdeki
derslere daha ziyade ehemmiyet
verilecekti. Bu havadis, mem-
leketi alâkadar eden mühim bir
mevzu. Ecnebi ve akalliyet
mekteplerindeki çocuklara Türk
kültürünü aşılamaya çalışıyoruz.

Fakat, nedense, baradaki mu-
allimlere şun diye kadar, bir öz
muallim muamelesi yapılmamış,
bir üvey çocuk nazariye bakıl-
mıştır. Halbuki bu mekteplerde
uzun senelerdir hocalık eilen ve
bu mekteplerin hususî vaziyetini
kavramış, ana dili türkçe olma-
yan çocuklara yeni bir dil ve
kültür dersleri okutan, öğren-
fedakâr, hakikaten işinin ehli,
tecrübeli muallimler vardır. Bu
muallimler, muhakkak

Avusturyadaki tehlike

Arşidük Otto acele ediyor

Umumî harbin ikinci senesinde münferit sulh teklif eden babası müteveffa Şarl'a ait bazı hatıralar

İmparator Şarl 1921 de tahtını nasıl tekrar ele geçirmek istemişti?

Arşidük Ottonun da tahta geçmek için şahsî bir teşebbüse girişmesinden korkulmaktadır.

gibi güç bir iş için hazırlanmış ve ziyetinde değildi. Bilhassa Avusturya gibi karmakarışık unsurları ihtiva eden bir memlekette... Sonra karısı İmparatoriçe Zita'nın ve kaynanasının tesirleri altında kalyordu. Hükûmdarın ilk işi Parlâmento -

Avusturyayı Federal bir hükûmet haline koymağı da kabul ediyordu. Bundan sonra İmparator münferid sulh teşebbüslerinde bulundu ve bunda da muvaffak olamadı. İmparator, 27 Mart 1919 da İsveçreye kaçmağa mecbur oldu.

Arşidük Otto

Habsburgların Avusturyada iktidar mevkiine getirilmeleri günün en mühim meselelerinden biridir. Avusturyada kralçılar, bunu temin edebilmek için son gayretlerle çalışıyorlar.

Bu yazı ile vaziyete şöyle uzak - tan bir defa bakmış olacağız:

Geçenlerde Giornale d'Italia'da şöyle bir yazı çıkmıştı: "Avusturyanın bugünkü vaziyetinde rejimini değiştirmesine hiç te ihtiyacı yoktur..."

Bu haberin kralçaların canlarını sıkı - tığını hiç şüphe yoktur. Fakat vaziyeti bir defa yukarıdan aşağı gözden geçirelim:

Müteveffa İmparator İkinci Şarl eskiden saltanat sürdüğü topraklara tekrar dönebilmek için 1921 Martında neticesiz kalan bir teşebbüs de bulunmuştu. Bu teşebbüsün nerelerden başlayıp ne şekilde akın kaldığı hakkında bugüne kadar fazla tafsilât alınmamıştı. Eski İmparator o zamanlar hattâ Budapeştedeki sarayına bile girmişti.

Fakat İmparator Şarl'ın ölmezden evvel kâtibine zabt ettirdiğini notlar,

bu zat tarafından nesredilmiş olduğu için, bu notlardan behsederek vaziyeti o bakımdan görmek faydalı olacaktır.

Fakat asıl mevzu girilmeden evvel, İmparator Birinci Şarl'ın (Macaristan için İkinci Şarl) 1918 de hangi şerait dahilinde tahtını ve memleketini bıraktığını kısaca anlatalım.

29 Haziran 1914 de Saray Bosna'da dünyayı harbe sürükleyen meşhur suikastıdan sonra, Arşidük Şarl Veliahd oldu. Avusturya ondan sonra büyük müşkülât geçirdi. İki senelik muharebeden sonra, Avusturya ve Macaristanın askerî ve iktisadî menbaları kurumuş, yardımı muhtaç bir hale gelmişti.

Saltanat aleyhtarlığı bilhassa Slâvlar arasında artıyordu. (Çekler ve Yugoslavlar).

Yeni İmparator, bu badireden ne kurtarmak mümkünse, kurtarmak ve ondan sonrasını düşünmek lâzım geldiğine kanaat hasıl etti. Yüksek memurları ve ordudaki yüksek rütbeli zabıtları değiştirdi. Fakat Şarl Veliahtlığı zamanında İmparatorluk

Habsburgların titlâsına ve inhitatına en büyük şahit: Sön brun sarayı

yu (Rayhsrat) a davet etmek oldu. Fakat meclisin ilk içtimalarında Slâvların ayrılmak hususundaki kararlarının pek olgun ve pek ileri olduğu anlaşıldı. Bünlara karşı gösterilen müsaadekârlık Avusturya - ki Almanları kızdırdı.

İmparator arka yollardan itilâf devletlerine sulh tekliflerinde bu - desile kendisine vad edilen avantajları sile kendisine vad edilen avantajları feda etmek istemiyordu. İmparator Şarl nihayet Almanyaya artık Avusturyanın muharebeye devam edemiyeceğini bildirdi. Hattâ Almanyanın sulhu temin edebilmek için Garpta arazi fedakârlıklarına razı olması icap ettiğini dahi bildirdi. Avusturya Hariciye Nazırı Kont Çernin bu hususta Almanya ile müzakerelerde bulunduğu sıralarda idi. Yani 1918 baharında, Fransada, İmparatorun 27 Mart 1917 tarihinde, Prens Sikst dö Burbon'a yazdığı mektup nesredildi. İmparator akra - basından olan bu zattan Fransa ile müzakereye tavassut etmesini istemişti. Hattâ bu mektubunda Fransanın Alsas - Loren üzerindeki haklı taleplerini kabul ettirmek üzere Almanya nezdinde teşebbüslerde bulunacağını da bildirmişti.

Bir taraftan da Almanya ile müzakerelere devam ediyordu. İmparator

Muharebeden sonra tekrar memleketine dönmek için giriştiği teşebbüsü de İsvigreden idare etmişti.

25 Mart 1921 de otuz yaşlarında bir adam Starzburg'dan Viyana trenine binmişti. Cebinde sahte İspanyol pasaportu vardı.

Tren saat 10,50 de Viyanaya vardı. İstasyonda kimseler yoktu. Bu zat ve yanındaki Viyanadaki esrarengiz adam treninden indiler. Ve bir otomobile atlayarak Bristol otlina gittiler.

Fakat şoföre, otele gitmeden evvel Landskrongasse'de 9 numara - ya uğramasını söylediler. Halbuki bu sokakta 9 numaralı bir ev yoktu. Şoför 5 numaralı evin önünde durdu. Galiba aradıkları ev de burası idi. İspanyol zat Viyanadaki hayat hakkında şoföre bir çok sualler sormuştu. Zavallı şoför de acı acı şikâyetlerde bulunmuştu.

Meşgul İspanyol evin kapısını çaldı ve burda oturan Macar Kontu Tomas Erdödi tarafından kabul edildi. Kont İspanyol tanınmıştı ve bu zat eski İmparator Şarl'den başkası değildi. Salonu kendisi için bir yatak odası haline getirdi. Şarl bu suretle geceyi eski malikanesinde geçirdi.

Ertesi gün bir otomobile Macar (Devamı 6 ncı sayfada)

HIKÂYE

Yazan: Reşat Feyzi

Dansöze âşık...

— Haydi güle güle, dediler..

Sarılp öpüştük. Onlar rıhtıma indiler. Ben güvertinin üstünden mendil sallıyordum.. Annem hüüngür hüüngür ağlıyor, babam göz yaşları - nı göstermeye çalışıyordu.

Vapurumuz Sarayburnunu dö - nüncce, ben İstanbulu, her şeyi u -

Onun kolları arasında geçirdiğim çalgın dakikaları şimdi bile heycanla hatırlıyorum. Fakat, bu iş bana, çok pahalıya maloluyordu. Dansözlük ettiği gazinoya mutlaka her akşam gidiyordum. Fakülteye devam edeceğim yerde, bu gazinoya devam ediyordum. Üst baş mas -

nuttum. Parisi, o güzel şehri düşünüyör, nasıl eğleneceğini tasarlı - yordum.

Fakat, babam beni Parise, oğlum gitsin eğlensin diye göndermemişti. Tahsile yollamıştı. Fakülteye kayıt oldum. İyi bir pansiyon tuttum. Bir sürü masraf edip defterler, kitaplar aldım. Mektepler açılmıştı. Fakat, hemen ilk günde gidilir mi?.. Biraz Parisi gezmek, görmek, tanımak hakkım değil mi?.. Tabii öyle yaptım.. Fakat, şu farkla ki, tam üç ay geçmişti. Ben daha fakültenin semtine uğramamıştım. Çünkü gezmek, tanımak bitmemişti... Parisi tanımak kolay mı?...

Bir gazinoda dansözlük eden Hanriyet isminde bir kıza tutulmuşum. Deli olacaktım.. Gece rüyalarım giriyor, günün her saatinde onu düşünüyordum. Nihayet ahabap oldum. Fakat, peşinde üç ay koştum. Güzel bir kızdı. Bilhassa gözleri fevkalâde idi. Peşinde ne para babası adamlar koşuyordu. Nasılsa, o da benden hoşlanmıştı. Onun oturduğu apartmanın alt katında, bir oda tuttum. Ben de orada pansiyoner oturmağa başladım. Artık, her gece beraberdim. O gece yarısından sonra işinden dönüyor, banyosunu alıyor, ancak saat ikide serbest kalabili - yordu. Ben de o vakte kadar uyku yok.

Odasına çıkıyordum. Şezlongun üzerine uzanıyor, yorgunluğunu gideriyor, karşılıklı şarap içiyorduk.. Ona gittikçe tutuluyordum. Onun uyuma saati sabaha karşı 4 - 5 idi. Ben de o vakit uyuyordum. O, ertesi günü öğle vakti kalkıyordu. Ben de o vakit kalkıyordum. Beraber öğle yemeği yiyor, akşama doğru gezmeğe çıkıyorduk.

Hanriyet bana bütün bir hayattı.

rafı, pansiyon kirası, yemek içmek, kıyama hediyeler, gezme masrafı ve saireler.. Beni batıracaktı. Her ay başı bir yalan uydurup babamdan biraz daha para koparıyordum..

Birgün bir at canbazhanesine gittiğim. Hanriyet bana:

— Ne vakit bir canbazhaneye githip annemi hatırlarmı, dedi.

— Niçin?..

— Annem, bir canbazhanede artı - tı. 25 metre yükseklikte ipin üstünden düşerek öldü..

Müteessir olmuşum. Kolumu sevgilimin arkasına doluyarak:

— Bu acı hatıraları bırak yavrum, dedim..

Hanriyet içini çekti, gözleri doldu:

— Ona müteessirim tabii, dedi, fakat, asıl düşündüğüm şey, bizim hayatımız.. Artistlerin sonu hep böyle felâketlerle neticelenir. Hiç olmazsa, sefalet, açlık, yoksulluk içinde ölürler.. Kimbilir.. Belki bir gün, ben de bir kaza neticesinde öleceğim.. Yahut, aç, sefil sokaklarda kalacağım.. Tabii o vakit bütün güzelliğimi kaybedeceğim için, kimse yüzüme bakmayacak.. Bana acıyan olmayacak..

Hanriyetin anlattıkları beni iç - lendirmişti. Düşündüm. Yanımdaki güzel kadına içimden acımağa başladım..

Ertesi günden itibaren, ona daha şefkatle bakıyordum. Onu daha çok seviyordum. Bu güzel kızın hayatında bir dönüm noktası hazırlamak kararını vermişim. Onu bir gazino - da dansöz olmaktan kurtaracaktım.

O akşam gene gazinoya gittim. Biraz fazla içmişim. Gazino huncaklı doluydu. Biraz sonra perde açıldı.. Hanriyet, tüllere bürünmüş (Devamı 6 ncı sayfada)

Ve hayatımız, hep böyle, tasa, ıstırap ve meçhuât içerisinde geçmekte idi.

Dalmış, düşünürken yanıma Rus zabiti Aleksandr ile esnaf - tan bir Türk geldi. Hoş beşden sonra Rus zabiti:

— Ben, dedi, bu yerden kurtulmak için bir çare düşünüyör. Ancak, bunu yalnız size a - çıyoruz. Mes'uliyeti ağır olan sırımızı kimseye açmıyacağı - nıza söz verir misiniz?

— Hay, hay!..

— Yemin ediniz!

Maksatlarını iyice anlıyama - mıştım. Ne olursa olsun, ağır davranmak daha muvafıktı.

— Ne hacet, a canım?.. Bili - niz ki, biz Türkler, verdikleri sözü behemehal yerine getirir - ler.

Sarışın Rus zabitinin iri siyah gözleri yanındaki arkadaşına çevrildi ve sonra, tatmin edilmiş bir insan tavrıyla bana dö - nerek karşıdaki pencereyi gös - terdi: (Devamı var)

Güyan'a sürülen Türk polisinin hakikî hatıraları: 7

Bir gece yarısı, zenciler beni boğup öldürecekler, denize atacaklardı..

Türk olmasından ileri gel - mişti. Fakat acı tarafı şu ki bu açık haksızlığı kurban edildi - ğim halde dairem beni aramı - yordu, yahut arayacak halde değildi.

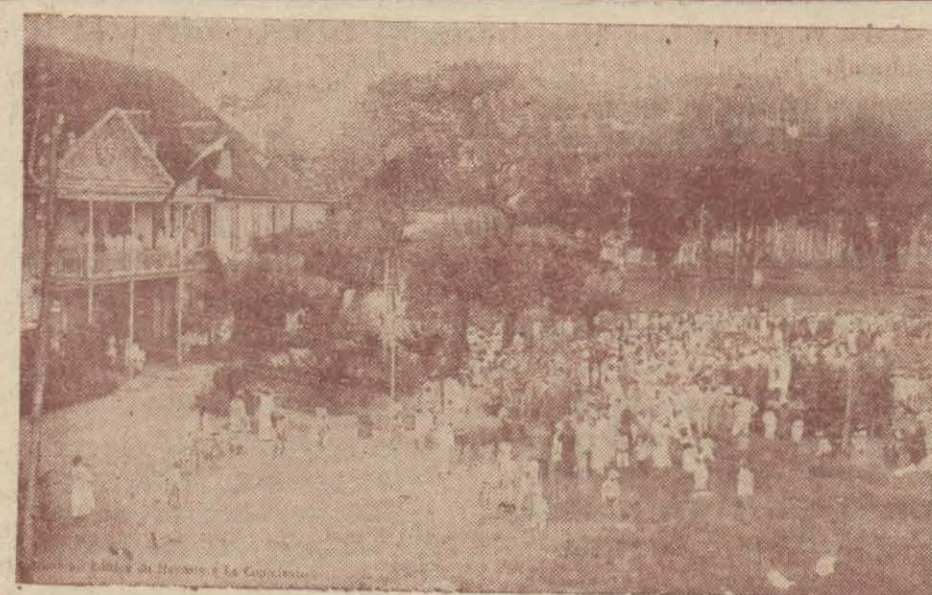
Ah, diyordum, Anadoluda doğmağa başlayan güneş bir gün gelecek bu haydutların da göz - lerini kamaştırarak yurdumuzdan defolup gitmelerini temin edecek, bu haksızlıkların hesabını hem birer birer sormasını bilecek... Buna inanmıştım. Lâ - kin, o vakte kadar ben ne ola - cak, nasıl kendimi o saadete ka - dar yaşatabilecektim?.

Ziyaretimde bulunabilmek için evvelâ tevkifhane arasında me - kik dokuyan aile efradından hiç birisini yanıma bırakmıyor ve binaenaleyh böyle bir teselliden de mahrum edilmiş bulunuyordum. Bir şey istesem, onun kıy - metinden daha fazla fedakâr - lıkta bulunmak lâzımdı.

Maamafih, bu suretle geçen aylar ümitlerimi artırmıyor da değildi. Muhakememin uzama - sı, tecziye edileceğime dair olan şüphelerimi oldukça azaltmış - tı. Yalnız, geceleri uyuyamaz - dım. Buna da kapı önünde do - laşan Senegalli askerlerin, u -

yumam fırsat bilerek, odama gi - rip beni boğmaları, yahut ta bir başka ölüm vasıtasına müracaat edecekleri ihtimali sebep olu - yordu. bahçıvan Recebi, hâdiseyi bir plân dahilinde hazırlamak ve firariye tabanca vermek suçla - rından maznun olarak getiri - yorlar buraya. Sonra da dört aydır ne arayan var, ne soran?..

Bigare Şakir ağa, yetmişini aşmış bir yaşta uğradığı şu fe - lâketin kendisi üzerinde hasıl ettiği acıları bir türlü hazmede - mez ve her fırsatta yanıma ge - lerek dert yanardı. Ben ise aynı

Güyanda bir bayram günü Esplanade meydanı..

vaziyette bir adamdım. Değil canımıza, yurdumuza göz dik - miş bu düşmanlar eline kendi - min de düşmüş bulunduğuma göre ona nasıl teselli verebilir - dim? Birbirimiz hakkında tek - rar ettiğimiz «iyi olur, merak - lanma» gibi sonuçsuz ve boş kelimeler, takındıkları bir bey -

ik maske atında adeta sıkıntı verirdi.

— Sen, derdim, hâkimler hu - zurunda müdafaaı yapacak bir Fransız avukatı tut. Zarar yok, bir miktar paran gitsin. Esasen hayatta paradan ziyade hürriyet âzımdır. Sen ona kavuşmak için dediğimi yap ağam.

Cin Kravford ve Klark Gabi

Sönmeyen bir yıldız! CİN KRAVFORD..

Genç kalmanın sırrını keşfeden artist

Sönüp gidenlerin arkadaşı, fakat hâlâ yıldızlığını koruyan artist

En tanınmış sinema yıldızlarından bir çokları birer birer sönüp gittiler. Hatta Greta Garbo bile... Fakat bunların içinde ışığı hâlâ sinema se-masında birinci derecede parlayan bir tanesi var ki, onu hepimiz tanır-sınız. Cin Kravford'dan bahsetmek istiyoruz.

Cin Kravford'un fakir bir çama-şirci kadının kızı olduğunu hep-i-niz biliyorsunuz. Küçüklüğünde so-kakta oyuna yetişmek için merdi-venlerden koşma koşma indirdiği bir gün, düşüp yuvarlanmış ve ayağı bur-kulmuştu. Cin Kravford hâlâ bu kazanım eserini ve hatırasını taşıyor.

Fakat şaşılacak nokta şudur ki, bu kız geçirdiği bu kazaya rağmen, dansa müptelâ olmuş ve girip çıkmadığı dans salonu kalmamıştır. Bu kadar sadakatle devamın faydaları-nı da görmüştür.

Bir defa dansı çok iyi öğrenmiş-tir. Artık kavalıyalar onu, gittiği sal-onlarda paylaşamaz olmuşlardır. Bir çok dans müsabakalarına gir-

miş, pek çoğunda da kazanmıştır. Hâlâ evindeki bir salonun camekâ-mında sıra sıra dizdiği bu kupaları muhafaza eder.

Dansta bu muvaffakiyetlerle na-zari dikkati celbedince, Cin Krav-ford'a da yol açılmıştır. Sinemaya intisap ettiği bu yüzdendir. İlk önce-ler basit bir figüran iken, gene dans sayesinde, kısa bir zamanda ön safa geçmeğe muvaffak olmuş-tur.

Cin Kravford'un bütün diğer ar-tistler arasında en çok beğendiği ve hattâ benzemeğe çalıştığı bir tek ki-şi vardır, o da Greta Garbo'dur.

Cin Kravford Holivutta Greta Garbo'dan daha yüksek bir artist geleceğine kanidir.

Douglas Fairbanks'ın oğlu ile ev-lendikten sonra, serazat hayatına biraz intizam gelmişti. Çünkü Cin Kravford'un bulunmadığı, aranma-dığı meclis yoktu. Evlendikten son-ra, Holivut gibi sık sık karılarını boşayan veyahut ayrılmak için er-keklerini mahkemeye veren bir di-yarda, bu iki karı koca herkese aile saadetinin bir örneği gibi gösterilirdi. Onlar da bu şöhratlarını bir kaç yıl muhafazaya çalıştılar.

Babası Fairbanks, şimdi artık ta-mamile ihtiyarlanmış sayılabilecek olan Meri Pikford'dan ayrıldıktan sonra, oğlunu ve gelinini de evlilik hayatı sıkmağa başladı. Onlar da diğer sinema artistleri gibi, ayrılmak

İhtiyarlamamanın yegâne sırrı nedir?

hevesine kapıldılar. Zaten bütün bu sinema artistleri hep böyle dostça ayrılırlar.

Cin Kravford sinema hayatının verdiği bütün yorgunluklara ve mahrumiyetlere rağmen, ihtiyarla-mamış ve hâlâ genç ve zinde kalmış olan artistlerden biridir.

Sinema Produser'leri mütemadi-yen yeni yeni artistler yetiştirmek için bütün gayretlerini sarfettikleri halde, bundan sekiz, on sene evvel şöhratlarını bihakkın kazanmış olan yıldızlar derecesinde bir yenisini henüz yetiştirmeye muvaffak olama-dılar. Bir çok yeni sinema artistle-rinin isimlerini iştiriyorsunuz. O-yunlarını görüyorsunuz. Fakat hiç birisi insan hafızasında yer etmiyor.

Sinemayı henüz bırakmak aklı-na gelmeyen Cin Kravford'dan daha bir çok yeni filimler beklenilmekte-dir.

DÜNYADAKİ GARİPLİKLER

Dünyada, insan eti yiyen bir milyon insan varmış!

İngilizlerin meşhur seyyahı dok-tor Amersvil bütün Afrikayı, Pata-gonya ve büyük Cenup denizlerin-deki adaları dolaştıktan sonra Lon-draya dönmüştür.

Gezip gördüklerine ait üç ciltlik bir eser neşreden doktor, dünyada insan eti yiyen vahşilerin sayısını bir milyona çıkarmaktadır. Bu vahşilerin ekserisi Afrika ile Cenup denizlerindeki adalarda yaşamakta-dır.

Doktorun bu iddiası her tarafta çok büyük hayreti mucip olmuştur. Öyle ya, insanları yiyen bir milyon ağzı, bir yılda acaba ne kadar insan yemektir.

Kız mı, oğlan mı çok doğuyor?

Kızlar hangi aylarda, oğlanlar hangi aylarda daha çok doğar?

2000 kadına ebelik eden profesör bunun için neler söylüyor?

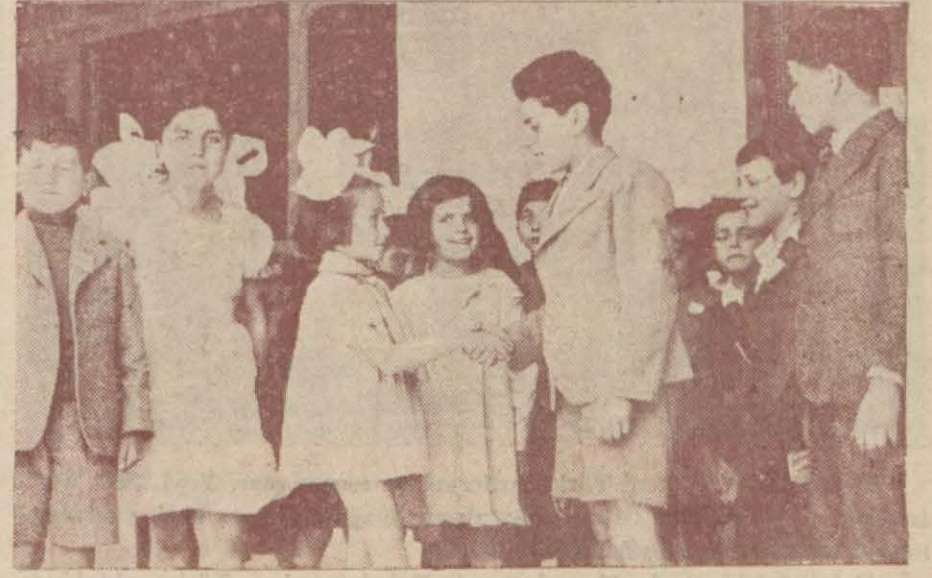
Eski Macar nazırlarından Be-la Földeş (kız mı, oğlan mı?) esrarı hakkında yeni bir ista-tistik neşretmiştir. Bu istatistikte okuduğumuza göre, tabiatın bu esrar perdesini henüz tam ma-nasile anlayan yoktur. Erkekler, daima bir çok tehlikelere ma-ruzdurlar. Harplerde ölürlər. Bir çok felâketlere maruz kalırlar, kadınlar ise böyle tehlikelerden azadedirler. Binaenaleyh, tabiat kanunları buna göre tanzim olunmuştur ve erkekler bunun için daha fazla doğmaktadır. Erkek çocukların en çok doğ-dukları ay, temmuzdur. Âlim-ler, bu ay içinde neden daha çok oğlan doğduğunu araştırmış-lar ve bir çok mütealemleri sürmüşlerdir. Bu mesele ile a-lâkadar diğer bir gurup mü-tehassıs ise, doğum kız mı, oğlan mı meselesinde en büyük rolü, mevsimlerin oynadığı mü-tealemindir. Bunlara göre kızların en fazla doğdukları ay, teşrinievvelidir.

İki bin kadına ebelik eden Hofaker, (kız mı, oğlan mı) me-selesini büsbütün başka türlü halle çalışmaktadır. Çünkü, bu mütehassısın kendi elile doğu-muna yardım ettiği 2000 yav-rudan, babaları daha yaşlı o-lup ta anneleri babadan genç olan ailelerden, 648 oğlana kar-şı 589 kız doğmuştur.

Anne ile baba bir yaşta ise-ler böyle ailelerden 70 oğlana karşı 70 kız doğmuştur. Anne-leri daha yaşlı olan ailelerden 270 oğlana karşı 289 kız doğ-muştur. Hofakerin bu istatis-tiklerden kuvvet alarak ortaya attığı iddiaya göre, oğlan doğ-masında en büyük âmil, babanın anneden daha yaşlı olmasıdır. (Kız mı, oğlan mı?) meselesinin sırrı buradadır. Avrupada er-keklerin kadınlardan daha fazla olmasının yegâne sebebi işte budur. Çünkü Avrupalı bir er-kek kadından muhakkak daha yaşlı olarak evlenmektedir. Piç doğan yavruların ekserisi kızdır, çünkü, gayri kanunî şe-kilde çocuk doğuran kadınlar, daima genç yaşta erkeklerle sevişmektedirler.

1330 doğum vak'ası üzerin-de tetkikler yapan Hollandalı Melhors'un fikrine göre yaş mese-lesi bu işde hiç bir rol oynamamaktadır. Çünkü, 35 yaşından yukarı olan erkekler, daha genç yaşında olan kadından doğan yavruların ekseriyeti kızdır.

Maamafih 20 ile 24 yaşları a-rasındaki ana ve babalardan doğan çocukların ekserisi oğlan-dır. Bu mütehassıs, Gotanın al-manağından aldığı kuvvet ve ve-saike istinat ederek, zengin ai-lelerde umumiyetle yüz oğlana karşı yüz yirmi kızın doğmak-ta olduğunu söylemektedir. İst-inaden teoriler ortaya koyan mütehassıslara, Biolog itiraz et-mektedirler. Bunlara göre, (kız mı, oğlan mı?) meselesin-de yaşların ve mevsimlerin tesirinden fazla, ana ve babanın (kız mı, oğlan mı?) olması hak-kındaki arzularının tesiri bü-yüktür. Bunun içindir ki, ev-lilikten sonra ilk doğan çocuk-ların ekserisi oğlandır. Çünkü köylü ailelere iş görmek için oğlan lazımdır ve bu aileler oğlan doğmasını çok arzu ederler.

Avrupanın hakikî Şarlok Holmesi tekaüt oluyor?..

Avrupanın 30 senedenberi hakikî Şerlok Holmes ismini a-lan Viyana polis heyeti teftişye-reisi Frans Şnayder 63 yaşın-da olduğu için tekaüde seve-k-diliyormuş.

Kendi arzusu ile tekaütlüğü-nü istiyen Bay Frans Şnayde-rin bu hareketi bugün Avrupa gazetelerine en büyük mevzu olmuştur. Hele Viyana gazete-leri bu vesile ile Bay Şnayde-rin 30 senelik polislik hayatın-daki enteresan vak'aları bal-landıra ballandıra yazmakta-dırlar.

Bilhassa Neues Wiener Jour-nal Bay Şnayder için tahsis et-tiği bir yazıda diyor ki:

— 63 yıllık bir ömürden son-ra cinayet işleri heyeti teftişye-reisi Viyana polisindeki vazı-fesinden ayrıldı. İlk defa olmak zere öğleden evvel aile yuvası-nın köşesinde vak'asız bir gün yaşayacak. Yıllarca mütema-diyen mücadeleye alışmış olan polis yine ilk defa olmak üzere bir gazetecinin:

— Bugün ne yapacaksınız? Suali ile karşılaştı. Büyük şeh-rin bin bir vak'ası arasında baş-şını kaşıyacak vakit bulamayan yeni mütekait eski günlerin he-yecanlı vak'alarından hâlâ kur-tulamamış. Birdenbire:

— Dünkü yaptığım işi.. Diye

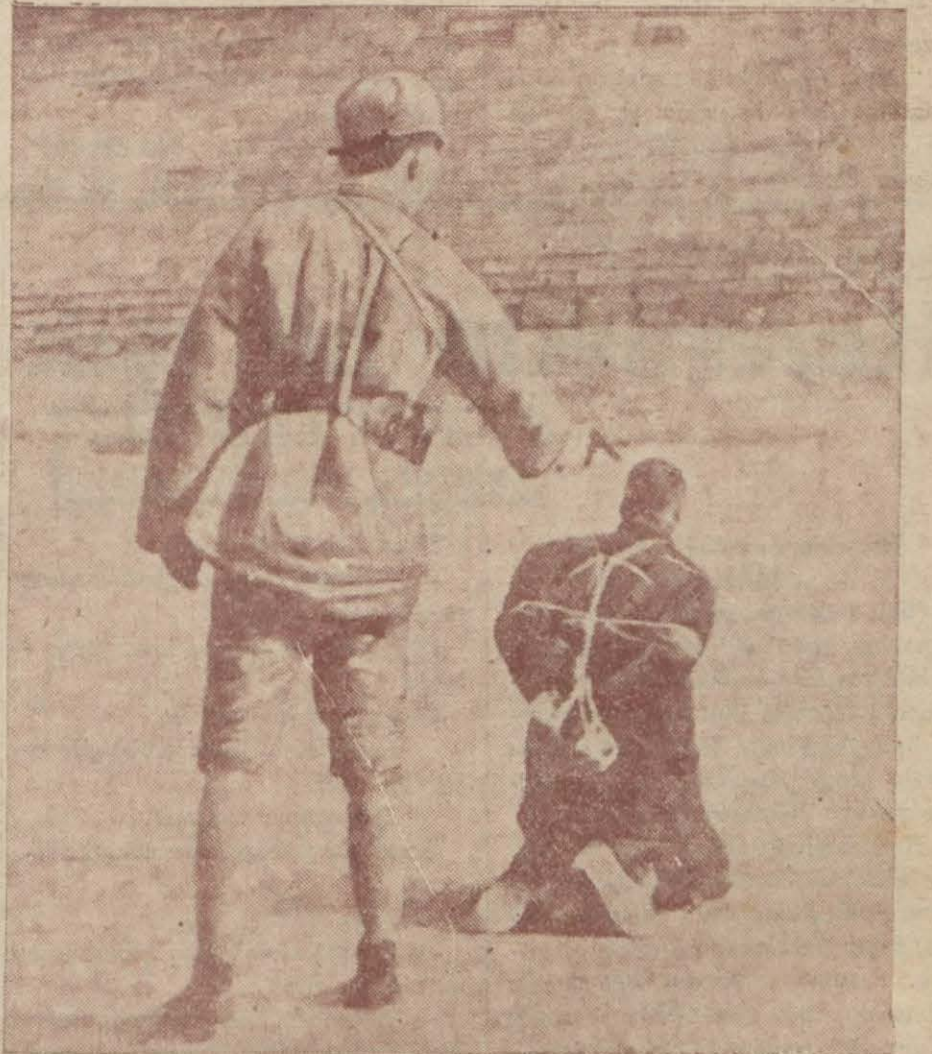
İşte hakikî Şarlok Holmes

cevap verdi. Halbuki dün iş ba-şında idi. Bugün istirahathte...

Bay Şnayderin cihanşümül şöhrati bir evlenme sahtekârı-ğünü meydana çıkarması ile baş-lamıştır.

Amerika polisinin yıllarca a-radığı sahtekârı Viyanada bir otelde bizzat yakalamıştı. Bun-zilotivi bulmuş ve faillerini de-dan başka Polonya millî banka-sından çalışan milyona yakın müthiş mücadelelerle ele geçir-mişti. Bugün köşesinde eski ha-tıralarını yazmakla meşgul ola-

Çinde idamlar nasıl yapılıyor?

[Çinde Nankin hükümeti kokain ve eroin kullananları, satanları idam etmektedir. Yukarıki resim eroin kullanan bir Çinlinin nasıl idam edildiğini göstermektedir.]

[Hergün biraz daha gençleşen sinema artistlerin den Rene Sensir]

Üç komita

Makedonya komitacıları arasında 13 yıl

- 7 -

Komitalar, eski, yeni Türk harflerine de karışmışlar. Yeyi Türk harflerile, yeniliğe, kültüre ve insanlığa ulaştırılmağa başlanan Türk yavrularının ırfan ocaklarını da yıkmışlardır.

Yukarıdaki resimde, Tuna boyunda Neholu modern Türk mektebinde okuyanlar ve okutanlar görülmektedir.

Ortadaki direktör Bay Fahrettin Ahmet, çetelerin zulmünden kaçıp anayurda gelmiştir. Şimdi, Alemdar nahiye müdürüdür.

muhabir Ali Nacinin Razgrad gel-
lişi, ve istemiyerek yaptığı büyük
bir gafı bilâhare başına büyük belâ-
lar açmış ve beni çetelerin elinde
linç ettirecek korkulu ve feci bir va-
ziyete sokmuştur.

Tahkik heyeti geldiğinin birinci
günü mezarlığa kadar gitmiş ve tah-
kikatını derinleştirerek şüven teşek-
küller mensupları ile, hâdiseyi ya-
pan o menfur gece, taşları kıran, me-
zarları eşeliyeneleri meydana çı-
karmağa başlamış ve mütecavizler-
den bir kaç kişiyi tevkif ettirmişti.

Türklerde çok büyük bir sevinç
başlamıştı. Çünkü hukuku aranı-
yor, çetelere karşı tedbirler alını-
yor, suçlular tevkif olunmağa başla-
nyordu. Tahkik heyeti mezarlığın
da tamir olunacağını, zarar ve ziya-
nın hükümet yahut belediyece
Türk cemaatine tazmin edileceğini
söylemişti.

Bu sözler ve bu nazik muamele
karşısında ve büyük bir kalbi vic-
dan huzuru içinde o geceyi geçir-
dim...

Fakat... Ertesi sabah... Ah... O
gün, o günü hatırladıkça, kulakları-
mın içi hâlâ saat kulesinden gelen
sesler ile vızıldar.. Miting yerinden
dağlara, ovalara yayılan "Horrra...
"Alçakları linc edelim!", "Ne duru-
yorsunuz, horrra..", sesleri kulakları-
mın içinde titrer..

O öyle müthiş bir gündü, ki, mi-
tingi tertip eden çeteler, ne hükü-
met kuvveti, ne tahkik heyeti, ne
jandarma ve mütasarrıf dinliyorlar-
dı, bütün istedikleri beni linc ve
parça, parça etmekte. Ondan sonra
da muhakkak bigünah ve hiç bir
seyden haberi olmayan Türklerin ü-
zerine saldıracaklardı.

Böylece şaametti bir günün yaşı-
rılacağından hiç bir Türkün olduğu
gibi Bulgarların da haberi yoktu.
O sabah, hükümetin müessesi ve
tahkik heyeti reisi Kara Todorof
ile buluşmak üzere caddelerden ge-
çerken, yüzlerce, binlerce el ilân-
larının evlere, dükkanlara, sokak-
lara dağıldığını gördüm.. Bunların
üzerinde kısaca:

"Hey... Ahali, bugün saat on ikide
saat meydanında yapılacak mitinge
gel, söylenecek sözleri dinle ve dü-
şün, ondan sonra da kararını ver.."

Bu sözler ve bu nazik muamele
karşısında ve büyük bir kalbi vic-
dan huzuru içinde o geceyi geçir-
dim...

Fakat... Ertesi sabah... Ah... O
gün, o günü hatırladıkça, kulakları-
mın içi hâlâ saat kulesinden gelen
sesler ile vızıldar.. Miting yerinden
dağlara, ovalara yayılan "Horrra...
"Alçakları linc edelim!", "Ne duru-
yorsunuz, horrra..", sesleri kulakları-
mın içinde titrer..

O öyle müthiş bir gündü, ki, mi-
tingi tertip eden çeteler, ne hükü-
met kuvveti, ne tahkik heyeti, ne
jandarma ve mütasarrıf dinliyorlar-
dı, bütün istedikleri beni linc ve
parça, parça etmekte. Ondan sonra
da muhakkak bigünah ve hiç bir
seyden haberi olmayan Türklerin ü-
zerine saldıracaklardı.

Böylece şaametti bir günün yaşı-
rılacağından hiç bir Türkün olduğu
gibi Bulgarların da haberi yoktu.
O sabah, hükümetin müessesi ve
tahkik heyeti reisi Kara Todorof
ile buluşmak üzere caddelerden ge-
çerken, yüzlerce, binlerce el ilân-
larının evlere, dükkanlara, sokak-
lara dağıldığını gördüm.. Bunların
üzerinde kısaca:

"Hey... Ahali, bugün saat on ikide
saat meydanında yapılacak mitinge
gel, söylenecek sözleri dinle ve dü-
şün, ondan sonra da kararını ver.."

Bu sözler ve bu nazik muamele
karşısında ve büyük bir kalbi vic-
dan huzuru içinde o geceyi geçir-
dim...

Fakat... Ertesi sabah... Ah... O
gün, o günü hatırladıkça, kulakları-
mın içi hâlâ saat kulesinden gelen
sesler ile vızıldar.. Miting yerinden
dağlara, ovalara yayılan "Horrra...
"Alçakları linc edelim!", "Ne duru-
yorsunuz, horrra..", sesleri kulakları-
mın içinde titrer..

Avusturyadaki Tehlike

(Dördüncü sayfaya devam)

hüdüdüna vardı ve Macaristanda
Staynamanger'e şehrindeki baş ra-
hibin evine gitti. Burada Macar Na-
zırlarından Vass'da baş papazı zi-
yaret etmeğe gelmişti. İmparatorun
geldiğini görünce şaşırıldılar. Fakat
ilk hayret zail olunca, Vass o vakit -
ten itibaren nazırlıktan istifa etti-
ğini İmparatora söyledi.

Yemekten sonra müzakere başla-
dı. İmparator bir beyanname neş-
retmek ve bu beyanname metnini
de naip Hortiye bildirmek istiyor-
du.

Beyannamede hülâseten şöyle de-
niliyordu:

"Şu dakikada çok sevgili vatani-
ma avdet etmiş ve devletin başına
geçmiş bulunuyorum. Allah cüm-
lemizle beraber olsun.."

Orada Yüzenler Başvekil Kont
Telekinin civarda bir yerde bulun-
duğunu ve iki saat geçmeden kendisi
telefonla görüşmek mümkün ol-
acağını söylediler. İmparator Baş-
vekilin çağırılmasını istedi.

İmparator bu sırada Kral naibi-
ne göndereceği telgrafın müsvede-
sini yazıyordu.

Başvekil sabahın saat beşinde
geldi ve görüştüler. Kont Teleki iki
şık görüyordu. Ya İsviçreye dön-
mek, ya Budapeşteye yürümek.

İmparator birinci şıkını mümkün
olmadığını söyledi. İkinci şık kabul
edilirse, Budapeştede kimsenin mu-
kavemet edeceği, muhalefet göste-
receği tahmin edilmeyordu.

İmparator, Başvekilin sabah 6,30 da
Budapeşteye gitmesini, kendisinin
bir saat sonra geleceğini söyledi.
Fakat Telekinin şoförü yolu şaşır-
dı için, Başvekil Budapeşteye im-
paratordan ancak bir saat sonra va-
rabilmişti.

Hattâ yeni rejimin esasları bile
konulmuştu. İmparator müsavata
ve tasarrufa dayanan bir program
istiyordu.

Bu hazırlığın ne suretle yarıda
kaldığını biliyoruz. İmparatorun ölü-
münden sonra, beş yüz senedenbe-
ri Avrupada hükümdarlık etmiş ol-
an bir ailenin son varisi olan Arşidük
Otto da şimdi tıpkı babası gibi,
tahta geçmekte isticâl göstermekte-

seni öldürmek için arayacak-
lar» dedi. Polislerin müdahale-
sine ehemmiyet vermeyen yüz-
lerce komitacı (saat meydanı-
na) toplanmışlar. Tahkik ko-
misyonu, beş, on kişiden ibaret
olan polis kuvvetinin aczi
karşısında askerinin muavenetine
lüzum görmüş ve mitinge mâni
olmağa çalışmış ise de muvaf-
fak olamamış. Arkadaş, bu iza-
hatı verirken, çetelerin nutuk-
lar söylediklerini ve daima ben-
den bahsederek öldürmekliğim
lâzım geldiğini ve bu gürhunun
Türk mahallelerine doğru bir
hücumla hazırlandıklarını söy-
ledi...

Dedemden, babamdan miras
kalan, içinde doğup büyüdüğüm
evimin odalarına tavanlara,
duvarlara, eşyalara son defa
içim sızlayarak bir kere daha
baktım. Merdivenlerin en son
basamağında yere ayak basar-
ken, içimden «elveda ey.. ana,
baba ocağı, hasret sana» diyor-
dum. Sanki ciğerimin bir parça-
sı koparılıp almıştı. Dış kapı-
yı açmağa mecalim kalmamış-
tı. Ayaklarım titriyordu.. Fakat
(Devamı var)

Öteki şaşırdı, fakat gene her za-
manki gibi emre itaat ederek, taban-
cayı boşalttı.
Kara elini uzatarak:
— Kurşunları bana veriniz, dedi.
Ve aldığı kurşunları cebine in-
dirdi, sonra silâhu muayene etti ve
tekrar sahibine verdi.

— Beni iyi anladığınızı görüyo-
rum. Onu tehdit edeceksiniz, taban-
cınızı çekeceksiniz, namıyuzu gözü-
nün hizasına getireceksiniz. Fa-
kat o kadar

Öteki adam durakladı:
— Pekâlâ efendim amma...

— Âlâsı, mâlâsı yok. Ben ne der-
sem, o olacaktı. Ben de gerilerde, bir
kenarda duracağım, her şeyin iste-
diğim tarzda cereyan etmesine dik-
kat edeceğim.

— Evet amma, ya karşımdaki a-
dam ateş ederse?..

— Korkma! Hiç ateş etmez. Bir
defa onun tabancasında kurşun yok-
tur. Haydi, bakalım, şimdi yola!..
Yürüyecek epeyce yol var.

Kara gardan biraz ilerde duran
otomobilinin yanına geldi. Şoförüne
rumca birseyler söyledi. Yolda ka-

lan adam şapkasını çıkararak se-
lâmladı.

— 2 —
Taharri şubesi müdür
muavini T. X. Meredith'in

Skotland Yard'da masası yoktu.
Umumi karargâhını Vithol'un geniş
bir odasında kurmuştu.

HİKÂYE

(4 üncü sayfadan Devamı)

olduğu halde, yarı çıplak vücudile
sahnede götündü. Etraftan bir alkış
koptu.. Genç kadının hakikaten çok
güzel bacakları, lüstik gibi kıvrılan
vücudu vardı. Ona, ilk defa bu ak-
şam şevhette bakamıyordum. Hal-
buki, yanımdaki masalarda oturan-
lar, ona, sanki yiyecekmiş gibi ba-
kıyorlardı. Bu müşterileri vicdan-
sız, kaba, duygusuz buluyordum.
İçimden onlara nefret ediyordum, der-
hal yerimden fırlamak, perdeyi ka-
patmak, gözleri dönmüş bu insan-
ları kapı dışarı atmak istiyordum.

Gece yarısı olmuştu. Gazinoda
fazla kalamadım. Kalktım, eve gel-
dim. Bir saat sonra, Hanriyet de gel-
mişti. Şezlongun ucuna oturdum.
Onun başını iki avucumun arasına
aldım. Gözlerinin içine derin derin
baktım. Yüzünde yorgunluk, bez-
ginlik okunuyordu. Biraz evvel sah-
nede gülen, kakkaha atan o güzel
kadın, şimdi, hayatın en menfi, en
bedbin insanı idi. Dudaklarını al-
nuna değdirdim:

— Yavrum, dedim, sen bütün büt-
tün benim ol... Seni sahnedan uzak-
laştırmak istiyorum.. Sen yalnız be-
nim kadını ol. Yalvarırım sana..

O birden irkildi. Ellerile saçlarını
okşuyordu:

— Ne diyorsun, İrfan, dedi.. Bu-
nu sen nasıl yapabilirsin?.. Ben ha-
yatımı kazanmak mecburiyetinde-
yim..

— Ben senin bütün ihtiyaçlarını
temin edeceğim..

— Yapamazsın.. Sen bir talebe-
sin.. Paran az..

— Yapmağa çalışacağım.. Fakat,
seni yalnız evimin içinde görmek
istiyorum Hanriyet... Seni çok se-
viyorum.. Sen de beni seviyorsan
razı ol.. Yalvarırım sana..

Genç kadın önüne bakıyordu.

Göğsü, hızlı hızlı inip kalkıyordu.
Düşünüyordu. Hayat ne düşündürü-
cü şey?.. Acı acı gülmüşüdi:

— Ben sana yarın cevap veririm,
İrfan, dedi.. Yarın patronla konu-
şmalıyım.. Çünkü mukavelem daha
bitmedi.. Sekiz ay daha orada ça-
lışmağa mecburum.. Dava edebilir..
O vakit, çok büyük tazminat verme-
ğe mecburu bırakılırım.. Halbuki,
nereden verebilirim?..

Sabahleyin saat 6 da ancak yat-
mağa gittim. Fakat gözüme uyku
girmedi. Hep onu düşünüyordum.

Öğleyin saat 14 de yataktan kal-
kabildim.. Vücudum hurdehaş bir
vaziyette idi. Hafif bir yemek ye-
dim, giyindim. Evden çıktım.. Han-
riyet, daha erken kalkmış, patron-
la konuşmağa gitmişti..

Bir iki saat, yalnız başıma bul-
varlarda dolaştım.. Akşam oluyor-
du. Hanriyet'in çalıştığı gazinoya
doğru yürümeğe başladım.. Kapının
önü müşteriden geçiliyordu. İçeri-
gi girdim. Kendime, tenha bir kö-
şede, boş bir masa arıyordum.. Bir-
den iki el silâh patladı, fırladım.

Koridorları geçtim. Patronun kapısı
açık ve oda kalabalıktı.. Hanriyet
kan içinde yerde yatıyordu. Etraf-
tan kulağına sesler geliyordu:

— Hain adam, alçak herif, kız-
cağız: "Çalışmıyacağım!", deyince,
çektik, vurdu...

Reşat Fevzi

— 2 —
Taharri şubesi müdür
muavini T. X. Meredith'in

Skotland Yard'da masası yoktu.
Umumi karargâhını Vithol'un geniş
bir odasında kurmuştu.

T. X'e verilen vazifeler çapraşık
ve karışık işlerdi. Bazi kimseler o-
nu Skotland Yard'ın şefi zannede-
lerdi.

Eğer para kazanmanın anahtarını
kaybederseniz, T. X'in size kasa-
nızı yarım saat içinde açabilecek bir
hırsız bulup getirebileceğini söyler-
lerdi. Eğer İngilizlerde polis, her hangi
bir adam için adli takibat yapılması
için en küçük bir delil dahi temin
etmeğe muvaffak olamazsa T. X bu
adamı İngilizlerde tutunamaz bir hale
getirmeğe ve başka memleketlere
kaçmağa mecbur edecek vazifetlere
sokmağa muktedirdi.

Küçük bir devletin murahhası
hükümeti tarafından birdenbire
geriye çağırıldığı zaman, T. X'in
idaresinde bulunan şube adamları-
nın murahhasın evini mutlaka zi-

yaret ederek kontrolnden geçirece-
ğine herkes emindi.

3 Mart gecesi T. X. yazıhanesinde,
Mansur isminde ve İngiliz zabıtası-
nın beceriksizliğinden şikâyetçi bir
müfettişle konuşuyordu. T. X'in in-
sanda bıraktığı ilk intiba son de-
rece genç görünüşü idi. Fakat yakı-
nı gözlerinin etrafına dikkat edil-
diği zaman, kırk yaşlarına varmış
olduğu anlaşılabilir. Gençli-
ğinde biraz şiirle meşgul olmuş, hat-
ta bir şiir kitabı da neşretmişti.

Gayet güzel konuşmasını biliyo-
du. Hiç beklenilmeyen taraflardan
muhabatını mat etmekte büyük ma-
hareti vardı.

Bir koltuğa gömülmüş, karşısın-
da ezilip büzülerek iskemlenin bir
kenarına ilişmiş olan memuruna:

— T. X., sizi temin ederim ki hiç
bir şey bulamadık.

Meredith memurlarına kendisine
hitap ettikleri zaman kısaca T. X.
demelerinde ısrar etmişti.

— Hiç bir şey bulamadınız ha!..
Doğrusu safiyetinize hayret ediyor-
rum.

Öyle birdenbire ayağa kalktı ki,

Eski İstanbul batakhaneleri:

KUMAR..

Yazan: M. S. ÇAPAN

Barbutu; hırsız, işsiz güçsüz takımları oynadığı gibi, sosyete adamları, klüp müdavimleri de oynar

Montaj — Poker hilelerinden
bir nevi [Poker bahsinde şekli-
lini anlatacağız.]

Çıkma — Şanjör ve tabe-
lâciya verilen para. [İki kişilik
oyunlarda da ilk kaybeden ada-
mın, yenen oyuncuya verdiği
paraya da çıkma denir.]

Tıktık — Yalnız paseta oyu-
nunda kullanılan bir istilâhtır.
[İstimal şeklini sırası gelince an-
latacağız.]

Sotala pirimo — Yalnız pa-
seta oyununda kullanılan bir ta-
birdir. [Sırası gelince kullanı-
lış tarzını anlatacağız.]

Gider — Yalnız paseta oyu-
nunda kullanılan bir tabirdir.
[Paseta hakkında malûmat ve-
rirken bundan bahsedeceğiz.]

Averta — Tahsisen pasetada
kullanılır. [Sırasının manasını
anlatacağız.]

— Argonun sonu —

Kumarı yalnız baylar, ba-
yanlar, sosyete adamları, klüp
müdavimleri, meraklısı, hase-
nesi oynamaz. Bu arada hırsız-
ları, yankesicileri, işsiz, güçsüz
takımlarını, kundura boyacıla-
rile, yersiz yurtsuz çocukları da
saymak, bu silsileye onları da
dahil etmek lâzımdır. Bunlar,
bir çok oyun bilmekle beraber,
ekseriyetle oynadıkları (bar-
but) dur.

(Barbut) zarla oynanan bir
(kumar) dır. Pulları çıkarılmış
(tavla) içinde oynandığı gibi,
tavlanın iki üç büyüklüğünde
kenarlı bir masa üstünde de oy-
nanılabilir. Bu masalar bilhas-
sa (barbut) için hususî olarak
yapılır. Polis baskını esnasın-
da kenarındaki iğreti pervaz ci-
karılarak alelade bir masa hali-
ne getirilir. Bu şekil verilmedi-
ği takdirde, zabıta masayı «ale-
ti çıkırm» olarak müsade e-
der. Bunun içindir ki, baskına
uğrayan (barbut yerleri) nin a-
lakadarları, ilk evvel dört köşe
pervaz ile «plâka» ve «zar» ları
ortadan kaldırıp saklarlar, im-
ha ederler.

(Barbut) yorgan, muşamba
ve bilardo üstünde de oynanır.
Yorgan üstünde oynanan Ana-
doluda fazla rağbet bulmuştur.
Anadolunun, bilhassa Karade-
niz kıyılarındaki vilâyetlerle,
kaza ve nahiye merkezlerinde
(barbut) hâlâ yorgan üstünde
oynanılır. Şark vilâyetlerinde
de yorgan üstünde oynamak ter-
cih edilmektedir.

Eskiden İstanbulda da, yor-
gan üstünde (barbut) oynanı-
lan yerler vardı: Yenicaamde,
Kel İbrahimin kahvesinde, Çar-
şıkapıda bir kaç Üsküplü Arna-
vudun idare ettikleri (barbut
kahvesi) nde, bu tarzda oynan-
ılan (barbut) a, (posta barbut)
yahut (Post barbut) denir.

Bugün polis takibatı fazlaca
olduğu için, İstanbulda eski ter-
tip, yorgan üstünde barbut oy-
natılan yerler kalmamıştır. Bar-
butcular seyyar bir haldedir.

Reşat Fevzi

— 2 —
Taharri şubesi müdür
muavini T. X. Meredith'in

Skotland Yard'da masası yoktu.
Umumi karargâhını Vithol'un geniş
bir odasında kurmuştu.

T. X'e verilen vazifeler çapraşık
ve karışık işlerdi. Bazi kimseler o-
nu Skotland Yard'ın şefi zannede-
lerdi.

Eğer para kazanmanın anahtarını
kaybederseniz, T. X'in size kasa-
nızı yarım saat içinde açabilecek bir
hırsız bulup getirebileceğini söyler-
lerdi. Eğer İngilizlerde polis, her hangi
bir adam için adli takibat yapılması
için en küçük bir delil dahi temin
etmeğe muvaffak olamazsa T. X bu
adamı İngilizlerde tutunamaz bir hale
getirmeğe ve başka memleketlere
kaçmağa mecbur edecek vazifetlere
sokmağa muktedirdi.

Küçük bir devletin murahhası
hükümeti tarafından birdenbire
geriye çağırıldığı zaman, T. X'in
idaresinde bulunan şube adamları-
nın murahhasın evini mutlaka zi-

yaret ederek kontrolnden geçirece-
ğine herkes emindi.

3 Mart gecesi T. X. yazıhanesinde,
Mansur isminde ve İngiliz zabıtası-
nın beceriksizliğinden şikâyetçi bir
müfettişle konuşuyordu. T. X'in in-
sanda bıraktığı ilk intiba son de-
rece genç görünüşü idi. Fakat yakı-
nı gözlerinin etrafına dikkat edil-
diği zaman, kırk yaşlarına varmış
olduğu anlaşılabilir. Gençli-
ğinde biraz şiirle meşgul olmuş, hat-
ta bir şiir kitabı da neşretmişti.

Gayet güzel konuşmasını biliyo-
du. Hiç beklenilmeyen taraflardan
muhabatını mat etmekte büyük ma-
hareti vardı.

Bir koltuğa gömülmüş, karşısın-
da ezilip büzülerek iskemlenin bir
kenarına ilişmiş olan memuruna:

— T. X., sizi temin ederim ki hiç
bir şey bulamadık.

Meredith memurlarına kendisine
hitap ettikleri zaman kısaca T. X.
demelerinde ısrar etmişti.

— Hiç bir şey bulamadınız ha!..
Doğrusu safiyetinize hayret ediyor-
rum.

Öyle birdenbire ayağa kalktı ki,

Muayyen, belli başlı yerleri
yoktur. Bazan Divanyolunda
bir evde, bazı günler Balatın bir
köşesinde, bazı zamanlar Beyoğ-
lunun muhtelif semtlerinde, Top-
hane taraflarında, Yenisehirde,
bazan da Vefada Siirtli Kürtle-
rin kulübelerinde, eşek ahır-
larında oynarlar ve oynatılır.

Buraya devam eden Sempat
adında oyun hastası ve zengin
bir Ermeni diyor ki:

— Polis baskınından çok kor-
kardım. Buna rağmen barbut oy-
namaya meraklı olduğum için,
bütün barbut oynanan yerlere
giderim. Beni bir gün ömrüm-
de gitmediğim, bilmediğim bir
semte götürdüler. Alçak bir ka-
pıdan girdik. Burası rütubet ve
saman kokan bir yerdi. Dikkat
ettim. Bir ahır!.. Bazar ilerimiz-
de bir kaç eşekle bir at saman
yiyorlardı.

Küf, saman ve ekşi ekşi güb-
re kokan bu yerde saatlerce
barbut oynadık durduk!

Kumar hastalığının insanı
nerelere kadar sürüklediğine
siz de şaşırmaz değil mi?..

(Barbut) oynanan yerlere
(bitirim) denir. Buraların iş-
letenlerin adı da (bitirimci) dir.
Bu adlar, beş on yıllık bir ömre
maliktir. İstibdat devrinde, bar-
but oynanan yerlere (barbut
kahvesi) sahiplerine de «dük-
kancı» derlerdi. O zamanlar,
barbut kahvelerinin arka taraf-
larında birer küçük oda bulu-
nur, oyun oralarında oynatılırdı.
Kahvenin avlusunda barbut
oynandığı, oynatıldığı çok kere
vakidi. Zabıta, her nedense bu
alenî kumar karşısında hassas
davranmaz, hattâ görmemezliğe
gelirdi. Bu şekil, hürriyetin ilân-
ından sonra değişmiş, kahve-
lerden evlere intikal etmiş.

Barbut hususî evlerde oynamaya
başlamıştır.

İkinci Abdülhamit zamanında,
İstanbulda sayısı yüzleri geçen
barbut kahveleri, bitirimler vardı.
Bunların ekserisi Rus, Kefalonyalı
Rumlar, hırsızlar, karmenyoacılar
tarafından idare edilirdi. Dükkân
sahipleri o devrin zabıta memurları-
na, ileri gelen hafiyele «Haraç..
(Devamı var)

Reşat Fevzi

— 2 —
Taharri şubesi müdür
muavini T. X. Meredith'in

Skotland Yard'da masası yoktu.
Umumi karargâhını Vithol'un geniş
bir odasında kurmuştu.

T. X'e verilen vazifeler çapraşık
ve karışık işlerdi. Bazi kimseler o-
nu Skotland Yard'ın şefi zannede-
lerdi.

Eğer para kazanmanın anahtarını
kaybederseniz, T. X'in size kasa-
nızı yarım saat içinde açabilecek bir
hırsız bulup getirebileceğini söyler-
lerdi. Eğer İngilizlerde polis, her hangi
bir adam için adli takibat yapılması
için en küçük bir delil dahi temin
etmeğe muvaffak olamazsa T. X bu
adamı İngilizlerde tutunamaz bir hale
getirmeğe ve başka memleketlere
kaçmağa mecbur edecek vazifetlere
sokmağa muktedirdi.

Küçük bir devletin murahhası
hükümeti tarafından birdenbire
geriye çağırıldığı zaman, T. X'in
idaresinde bulunan şube adamları-
nın murahhasın evini mutlaka zi-

yaret ederek kontrolnden geçirece-
ğine herkes emindi.

3 Mart gecesi T. X. yazıhanesinde,
Mansur isminde ve İngiliz zabıtası-
nın beceriksizliğinden şikâyetçi bir
müfettişle konuşuyordu. T. X'in in-
sanda bıraktığı ilk intiba son de-
rece genç görünüşü idi. Fakat yakı-
nı gözlerinin etrafına dikkat edil-
diği zaman, kırk yaşlarına varmış
olduğu anlaşılabilir. Gençli-
ğinde biraz şiirle

MUSA ÇOCUKLARI

Onlar tekrar güldüler:
"Kocan ihtiyar yavrum..
Sende gebelik ne ge-
zeri!.. dediler.

İki memur ile iki ebe gelmiş-
ti.

Memurlar, kameriyede, baba
ile oğulla oturdular. Melike ile
ebeler içeri girdiler. On dakika
sonra, kadınlar, gültürek, mer-
divenlerden indiler ve kameri-
yeye ilerlediler.

Melike, çılgın bir neşe ile ısr-
rar ediyordu:

— Soğuk bir şarap!
— İsimiz acele.. Daha gidecek
evler var.

Melike, havuzun kenarında -
ki taşı kaptı ve onlar, yürürken,
su arkına koştu. Suya sarkıtıl-
mış olan kovayı kaptı. Kapının
yanında, memurların önlerine
çıkarak:

— Birer bardak! Buz gibi..
Diyerek taşı, birer birer uzat-
tı.

Memurlar, ebeler içtiler ve
tesekkür ederek evden çıktılar.
Kapı, kapandığı zaman, Meli-
ke, sarardı ve duvara dayandı:
Heyecandan bayılıyordu. Azır,
anladı; bir eliyle karısını kucak-
larken öbür eliyle kadının elin-
deki taşı aldı ve yerdeki kova-
ya daldırdı:

— İç, Melike! İç! dedi ve taşı
kadının dudaklarına yanaştırdı.

Melike, bir an gözlerini kapa-
dı ve sonra, dudaklarından, üs-
tüne akan şarabı, yudum yudum
içmeye başladı. Bir kaç yudum
içtikten sonra, göğsünü geniş ge-
niş kabarttı ve derin bir nefes
aldı:

— Ooooh.. Kurbanımın senin.
İlöl dedi.
Ve secdeye kapandı.

Melike anlatıyordu:

— Ebelerin arkasından merdi-
venleri nasıl çıktığını, odada, se-
dire nasıl uzandığını bilmiyordum.
Aklim başımda değildi. Bir söz söy-
leyemiyordum. Sordukları şeylere, ba-
şımla "hayır,, işaretini veriyordum.
Karımı yokladılar, kalçalarına
bastılar. Bir çok şeyler daha yapı-
lılar. Ben, baygınlıklar beciyorum,
onların gözlerindeki münâralara dika-
kat ediyordum. Ağzılarından "ge-
bel,, diye çıkacak söz, muhakkak,
beni, öldürürdü.

İki erkek dikkatle dinliyorlar;
şaşkınlıklarından dualar mırıldanı-
yorlardı. Melike devam etti:

— Ebeler, doğruldular. Birisini
dudaklarını büzdü ve çenesini yu-
karı kaldırdı. Ötekisi de "bir şey
yok!,, dedi. Ben gözlerimi kapa-
dım; heyecandan bayılıyordum.

Ebeler, benim ka'kmadığımı gö-
rünce güldüler: "Muayene bitti,
kalk!,, dediler. Ben, kalktım, şaşkın
şaşkın yüzlerine baktım. Oalar,
tekrar güldüler: "Kocan ihtiyar
yavrum.. sende gebelik ne gezer?,,
dediler. [1]

(Devamı var)

EFSANE ve ESÂTİR TARİHİNDEN
NOTLAR

— 2 —
şimdiye kadar bilmediği bir şey-
di.

Şâh Abbas, çobanla konuşur-
ken, ikide birde, kendisinin kim
olduğunu ifşa etmemesi için ne-
dimine işaret ediyordu; çünkü
Ali Ekberin küçükçük bir şüp-
hesi, onun serbest konuşmasını
ve halindeki tabiliği bulandı-
rabilirdi.

Şâh Abbas, arasına nedimine
dönüyor ve:

— Mirza Çağır! şimdi anla-
dım, ki hilkat, en güzel ve câ-
zibeli manzarasını tabiliği için-
de aksettiriyor. Hangi hüküm-
dar zade, kibar evlâdı, bu ko-
yun çobanı kadar sevimlidir?
Ne olurdu, böyle sâlim düşünen,
sadelik içinde bu kadar sevimli
olan bir oğlum olsaydı! Bu co-
cuk, her şeye müstait görünü-
yor. Terbiye edilirse, büyük bir
adam olabilir. Ne dersin, onu
yanıma almak istiyorum!

Dedi ve nediminin cevabını
beklemeden, çobana, kendisiyle
beraber gitmesini emretti.

Ali Ekbere, sarayda, yazmak,
okumak, şarkı söylemek ve
saz çalmak öğretilirdi. Sonra, fi-
kir ve zevk açan güzel sanatlar,
ilimler talim edildi.

Genç çoban.. sarayın tantana
ve debdebesi içinde bir müddet
şşırdı. Hattâ rahat hayat, ya-
vaş yavaş hislerini de biraz de-
ğiştirdi. Yaşının tesiriyle ve tec-
rübesizliğiyle, itidal ve ağır baş-
lılığı da epeyce zedelendi.

Tarehin karısı gebe olduğu halde ebe-
ler an / aysamadılar. (Tavrat ve tarihler.)

Yahudi tarihinden canlı men-
kıbeler ve İbrahim Peygamber

Yazan: M. Râsim Özgen

İbrahim Peygamberin meşhur meşe ağacı.

Ali Ekber, artık, sopalı, ka-
vallı ve yurtık çoban elbiseli de-
likanlı değildi. Üstünde, sırma

işlemeli kırmızı kadifeden kaf-
tan.. başında, kıymetli taşlarla
süsülü ipek şaldan sarık vardı.

SÜMER BANK
Kayseri ve Ereğli
Fabrikaları
mamulâtından 12 - 16 ve 20 num-
ralı iplikler yeniden gelmiştir
İhtiyacı olan fabrika ve tezgâh sahipleri
İstanbul Yerli Mallar Pazarına
müracaat edebilirler

İstanbul Beşinci İcra

Memurluğundan:

Mustafa Server ve Necibenin tasarrufunda olup Emniyet San-
dığını birinci derecede ipotekli bulunan ve paraya çevrilme-
sine karar verilip tamamına yeminli üç ehli vukuf tarafından
(3822) lira kıymet takdir olunan Kadıköyünde Osmanaga mahal-
lesinde Söğütli çeşme sokağında eski 144 yeni 284 No.lu

Hudut: 1 ir tarafı Yosife hanesi ve bir tarafı Alekont hanesi
ve bir tarafı Zenop bahçesi ve tarafı rabii Söğütluçeşme caddesi
ile çevrilmiştir. Kapıdan içeri girildikte mermer bir antre çimento
bir koridor üzerinde zemini çimento, musluklu bir mutfak, dolap,
kömürlük zemini mermer kurnalı bir hamam bahçede bir havuz,
müsterik kuyu muhtelif meyva ağaçları vardır. Birinci kat: Ca-
mekân kapılı bir koridor üzerinde helâ, bir oda ve zemin kata
inen servis merdiven 2 inci kat Bir sofa üzerinde karşılıklı iki
oda, bir helâ bir kiler, 3 üncü kat: Bir sofa üzerinde karşılıklı
iki oda, bir helâ kiler, 4 üncü kat: Çatı arası ve aydınlık
mahalli olup elektrik, terkos vardır. Zemin katta: Antre kısmın-
dan ayrılmak suretile zemini mermer cephesi istor kepenk ve
camekâ nve arkasında bir ada olmak üzere yeni bir dükkân yapı-
lmıştır. Bina ahşaptır. Umum mesahası 171 m2 olup bundan 88
m2 binadır. Yukarıda evsafı yazılı bahçeli maa dükkân
ev tapu kaydında olduğu gibi açık artırmaya vazedilmiş
olduğundan 19-4-937 tarihine müsadir Pazartesi günü saat
14 den 16 ya kadar dairede birinci arttırması icra edilecektir.
Arttırma bedeli kıymeti muhammenesinin %75 ni bulduğu tak-
dirde müsterisi üzerinde bırakılacaktır. Aksi takdirde en son art-
tırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle
temdit edilerek 4-5-937 tarihine müsadir Salı günü saat 14 ten
16 ya kadar keza dairemizde yapılabak ikinci açık arttırmasında
arttırma bedeli kıymeti muhammenesinin % 75 ni bulmadığı tak-
dirde satış 2280 No.lu kanun ahkâmına tevfiқан geri bırakılır.
Satış peşindir.

Arttırmaya iştirak etmek isteyenlerin kıymeti muhammenesinin
%7,5 nispetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat
mektubunu hamil bulunmaları lazımdır. Hakları tapu sicill ile
sabit olmıyan ipotekli alacaklarda diğer alâkadaranın ve ittifak
hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair
olan iddialarını evrakımüşbiterleri ile birlikte ilan tar.hinden
itibaren nihayet 20 günzarfında birlikte dairemize bildirmeleri
lazımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilli ile sabit olmıyanlar
satış bedelinin paylaşmasından hariç kalır. Mütetakim vergi,
tenviriye, tanzifiyeden mütevellit Belediye rüsumu ve vakif
içmesi bedeli müzayadeedenzenil olunur ve delâliye rüsumu, 20
senelik vakif içaresi tavizi de diğer bilumum vergiler gibi bo-
luya aittir. Daha fazla malûmat almak isteyenler 1-4-937 tarih-
inden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık bulundura-
lacak arttırma şartnamesi ile 934/9788 No.lu dosyaya mü-
racaatla mezkûr dosyada mevcut vesaiki görebilecekleri ilan
o unur. (1317)

Sahibi ve Umumi neşriyatı idare eden başmuharrir

E. İzzet

Basıldığı yer: Matbaai Ebuzziya

Gaziantep Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Mahallesi ve köyü	Mevkii	Cinsi	tapu kaydı No. T.	Hududu	Dönümü	Takdir edilen kıymeti L. K.
Eyup oğlu	hane ve altında 6 dükkân		230			
Beledin köyü	kankallı dere tarla		57 teş. ev. 927			5000
Beledin	Sarıbaş		58			1 2
"	Çığır		59			2 4
"	Munise çığırı		60			2,5 5
"	Çırlavuk namı diğer hüyük		61			6 18
"	Çırlavuk yeri namı diğer ha- mo yeri		62			1 3
"	Köy ardı namı diğer harman Y.		63			3 9
"	Orul yolunda		64			6 24
"	Kepir T.		65			6 18
"	Bağ yerinde orul y.		66			1,5 5
"	Kuyu başı	Tarla	67 teş. ev. 927			1, 8
"	Rumevlek Y.		68			8
"	Çalılıkta		69			2 16
"	Tutluca		70			3 9
"	Antep yolu		71			6,5 24
"	Hö'men		72			3 15
"	Rasafta		73			5 20
"	Çalılık namı diğer dere.		74			6 18
"	İncirli sekide		75			4 10
Telhalit	Dip oku	Sulu tarla	145	Mar 338		3 14
"	Pınar başı		147			16 80
"	Alidede		148			12 100
"	Uzunokda incecik ok		149			16 200

Nurettin şimalen alt rnk. 14 80

Mirasının iflâs yolu ile adiyen tasfiyesine karar verilen sabık meb'uslardan ölü Ali Cenanınin yukarıda hudud ve evsafı, muhammen kıymetleri gösterilen hane ve arazisi açık artırma ile satılacaktır. İstiyenlerin % de yedi buçuk dipozit parasile 15/4/937 tarihinde Gaziantep Sulh hukuk mahkemesinde müteşkil tasfiye yeyetine müracaatleri ilân olunur.